

আত্মনিয়োগ কৰা দেখা যায়।

সাম্প্ৰতিক সময়ত স্বনিয়োজনৰ কৰ্ম প্ৰসাৰ
ক্ৰমাগতভাৱে বৃদ্ধি পোৱাৰ লগে লগে উচ্চ শিক্ষিত যুৱক-

দৰে তিনিটা ভাগত বিভক্ত কৰিব পৰা এই কৰ্মক্ষেত্ৰৰ সন্ধান
অতি বেছি। সেয়েহে ভাৰতৰ দৰে এক জনবহুল দেশে এই
দিশত আৰু অধিক চিন্তা-চৰ্চা কৰাৰ অৱকাশ আছে। সেই চিন্তা-

নিৰ্বাচিত ৰাজ্য সমূহৰ নিবনুৱাৰ হাৰ :

ৰাজ্যৰ নাম	১৯৯৩ - ৯৮ (শতাংশ)	১৯৯৯ - ২০০০
অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ	৬.৬৯	৮.০৩
অসম	৮.০৩	৮.০৩
বিহাৰ	৫.৩৪	৭.৩২
গুজুৰাট	৫.৭০	৪.৫৫
হাৰিয়ানা	৬.৫২	৪.৭৭
হিমাচল প্ৰদেশ	১.৮০	২.৯৬
কৰ্ণাটক	৪.৯৪	৪.৫৭
কেৰেলা	১৫.৫১	২০.৯৭
মধ্যপ্ৰদেশ	৩.৫৬	৪.৪৫
মহাৰাষ্ট্ৰ	৫.০৯	৭.১৫
উৰিষ্যা	৭.৩০	৭.৩৮
পাঞ্জাব	৩.১০	৪.০৩
ৰাজস্থান	১.৩১	৩.১৩
তামিলনাড়ু	১১.৪১	১১.৭৮
উত্তৰ প্ৰদেশ	৩.৪৫	৪.০৮
পশ্চিমবঙ্গ	১০.০৬	১৪.৯৯
সৰ্বভাৰত	৫.৯৯	৭.৩২

যুৱতীসকলে এই দিশত আকৰ্ষিত হোৱা দেখা যায়। উৎপাদন
কাৰ্য (Production) সেৱা আৰু বিক্ৰী নতুবা মাৰ্কেটিঙৰ

চৰ্চাই গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ শিক্ষিত নিবনুৱা সকলকো কৰ্ম সংস্থাপনৰ
অধিক পথ সুগম কৰি দিব পাৰে। ●●●

“বিশ্ববিদ্যালয় বিম্ব দিগ্ন মানৱতাৰ হকে, মহিশুতাৰ হকে,
সুক্তিৰ হকে, প্ৰগতিৰ হকে, ভৱধাৰাৰ জয়মন্ত্ৰাৰ হকে জাৰু
মত্ৰ্য জাহ্নেশ্বৰ হকে। ই বিম্ব দিগ্ন উচ্চতৰ উদ্দেশ্যৰাজি পৰিপূৰ্ণ
কৰিবৰ নিমিত্তে, মানৱ জাতিৰ জয়গতিৰ জৰ্বে। যদি
বিশ্ববিদ্যালয়মাৰ্গে নিজ নিজ দায়িত্ব সুচাৰুৰূপে পালন কৰিব
পাৰে, তেন্তেহলে জাতিৰো কল্যাণ, জনৰো কল্যাণ। কিন্তু বিদ্যাৰ
মন্দিৰটোৱেই যদি মৰ্হীণ ধৰ্মাঙ্কতা জাৰু নীচাত্মক উদ্দেশ্যৰাজিৰ
ক্ৰীড়াভূমি হয়, তেন্তেহলে জাতিগ্ন উন্নতি সাধিব কোনকৈ জাৰু
মানুহে প্ৰশস্তননা হ'ব কোনকৈ ?

—জবাহৰলাল নেহৰু
(বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৰ্ম)

ন্যায় সাবস্তু্যৰ বাবে তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৫

শ্ৰীবিজয়া ডেকা
শিক্ষা বিভাগ

তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৫ এখন বৈপ্লবিক আইন। এই আইনখনে জনসাধাৰণক যিকোনো তথ্য জনাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰিছে। ২০০৫ চনৰ ১২ অক্টোবৰ (২০০৫ চনৰ ১৫ জুনত আইনত পৰিণত হোৱাৰ ১২০ দিনত) ৰ পৰা এই আইনখন বলবৎ হৈছে। জম্মু আৰু কাশ্মীৰ ৰাজ্যৰ বাহিৰে সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষকে এই আইনখনে সামৰিছে। দুৰ্নীতি নিবাৰণ কৰা আৰু জনকল্যাণকাৰী চৰকাৰ এখন গঠন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এই আইনে, গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। বৰ্তমান আমাৰ দেশত দুৰ্নীতিৰ পৰিমাণ ইমান বৃদ্ধি হৈছে যে দেশৰ প্ৰগতিৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াক প্ৰধান হেঙাৰ বুলিব পাৰি। চৰকাৰক জৰাবাদিহি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এই আইনখনে জনসাধাৰণক এটা সোণালী সুযোগ প্ৰদান কৰিছে। সেইবাবে জনসাধাৰণে ভালকৈ জনা দৰকাৰ যে তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইনে তেওঁলোকক কি কি অধিকাৰ প্ৰদান কৰিছে। অথবা সেইবোৰ কেনেকৈ লাভ কৰিব পাৰি। অৰ্থাৎ জনসাধাৰণৰ সজাগ জিহ্বাই এই আইনখন ফলৱতী স্ব্ৰোভাসত্ময় কৰিব।

তথ্য বুলিলে নথিপত্ৰ, দলিল, জনমত, পৰামৰ্শ, প্ৰেছ বিজ্ঞপ্তি, জাননী নিৰ্দেশ, লগবুক, চুক্তি, প্ৰতিবেদন, কাগজ-পত্ৰ, নমুনা, আৰ্হি যিকোনো ইলেক্ট্ৰনিক মাধ্যমত থকা তথ্য আদিকে বুজায়। তথ্য জনাৰ অধিকাৰ মানে এই আইনৰ অধীনত থকা তথ্য সহজে জনাৰ অধিকাৰ। এনে অধিকাৰ সমূহ হৈছে—
(ক) কাম-কাজ, দলিল, নথি-পত্ৰ পৰীক্ষা কৰা, (খ) দলিল বা নথি পত্ৰৰ টোকা, উদ্ধৃতি বা প্ৰমাণিত নকল গ্ৰহণ কৰা, (গ) সামগ্ৰীৰ প্ৰমাণিত নমুনা গ্ৰহণ কৰা, (ঘ) প্ৰিণ্ট-আউট, ডিচকোটিচ, ফ্লপিক, টেপ, ডি. ডি. অ' কেচেটৰ ৰূপত থকা তথ্য বা আন যিকোনো ইলেক্ট্ৰনিক প্ৰিণ্ট আউটৰ জৰিয়তে তথ্য লাভ কৰা।

তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইনখন ৰূপায়ন আৰু পৰিচালনাৰ বাবে দায়িত্ববোৰ স্পষ্টকৈ ভাগ কৰা আছে। কেন্দ্ৰৰ লগত জড়িত বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ আৰু ৰাজ্যবোৰৰ লগত জড়িত বিষয়বোৰৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজ্য চৰকাৰে নিৰ্দিষ্ট সময় সীমাৰ ভিতৰত এই আইনৰ ব্যৱস্থাবলী অনুসৰি কাম কৰিব লাগিব। এই আইনৰ ১২(১) ধাৰামতে অৰ্পিত ক্ষমতাৰ প্ৰয়োগ আৰু ন্যস্ত কাম-কাজ সম্পাদনৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে চৰকাৰী ৰাজপত্ৰৰ জৰিয়তে জাননী জাৰি কৰি কেন্দ্ৰীয় তথ্য আয়োগ গঠন কৰিব। ইয়াত এজন মুখ্য তথ্য আয়ুক্ত আৰু আৱশ্যকমতে কেবাজনো কেন্দ্ৰীয় তথ্য আয়ুক্ত থাকিব। অৱশ্যে এই তথ্য আয়ুক্তৰ সংখ্যা দহগৰাকীতকৈ বেছি হ'ব নোৱাৰিব। সেইদৰে ১৫(১) এই আইনৰ অধীনত প্ৰদত্ত ক্ষমতাৰ প্ৰয়োগ আৰু অৰ্পিত কাম-কাজ সম্পাদন কৰাৰ অৰ্থে প্ৰতিখন ৰাজ্য চৰকাৰে ইয়াৰ চৰকাৰী ৰাজপত্ৰৰ জৰিয়তে জাননী জাৰি কৰি একোখন ৰাজ্যিক তথ্য আয়োগ গঠন কৰিব। ইয়াতো কেন্দ্ৰীয় তথ্য আয়োগৰ দৰে এজন ৰাজ্যিক মুখ্য তথ্য আয়ুক্ত আৱশ্যকমতে কেবাজনো ৰাজ্যিক তথ্য আয়ুক্ত থাকিব। এই ক্ষেত্ৰতো ৰাজ্যিক তথ্য আয়ুক্তৰ পৰিমাণ দহ গৰাকীতকৈ বেছি হ'ব নোৱাৰিব। কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক উভয় ক্ষেত্ৰতে মুখ্য তথ্য আৰু ৰাজ্যিক তথ্য আয়ুক্ত সকল অৱশ্যেই আইন, বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা, সমাজসেবা, ব্যৱস্থাপনা, সাংবাদিকতা, গণমাধ্যম বা প্ৰশাসন আৰু চৰকাৰী কাম-কাজত অভিজ্ঞতাৰক ব্যক্তি হ'ব লাগিব।

উল্লেখযোগ্য যে এই আইনৰ ৪ নং ধাৰামতে যোগাযোগৰ বিভিন্ন মাধ্যমৰ জৰিয়তে চৰকাৰী কাৰ্যালয়বোৰে নিজৰ ভূমিকা, দায়িত্ব, ক্ষমতা, কাম-কাজ, কাৰ্যালয় চলাব নীতি-নিয়মৰ বিষয় তথ্য স্ব্ৰেছাই জনাৰ লাগে। জাননী ফলকত বিস্তৃত

বিৱৰণ আঁৰি দিয়াৰ লগতে বাতৰি কাকতযোগে প্ৰচাৰ কৰিও কৰ্তৃপক্ষ অৰ্থাৎ চৰকাৰী কাৰ্যালয়বোৰে সহজতে বথগিনি দায়িত্ব পালন কৰিব পাৰে। এই কামবোৰ সঠিককৈ পালন কৰিলে তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইনৰ সহায় লোৱাৰ আৱশ্যক নেথাকে।

প্ৰতিটো চৰকাৰী কাৰ্যালয়তে একোজনকৈ বাজ্যিক লোক তথ্য বিষয়া থাকিব লাগে। তেওঁ আবেদন পত্ৰ গ্ৰহণ কৰিব আৰু আবেদনকাৰীক তথ্য যোগান ধৰিব। মহকুমা পৰ্যায়ত সৰু সৰু কাৰ্যালয়বোৰত বাজ্যিক সহকাৰী লোকতথ্য বিষয়া থাকিব। তেওঁ আবেদন পত্ৰবোৰ গ্ৰহণ কৰিব আৰু লোক তথ্য বিষয়ালৈ প্ৰেৰণ কৰিব। অৰ্থাৎ বিভিন্ন কাৰ্যালয়ত বাজ্যিক লোক তথ্য বিষয়া অথবা বাজ্যিক সহকাৰী লোকতথ্য বিষয়া আছে। যিকোনো তথ্য লাভৰ বাবে জনসাধাৰণে এওঁলোকৰ ওচৰত আবেদন জনাব পাৰে। আবেদন জনোৱাৰ নিয়ম হ'ল-

- (ক) যি তথ্য বিচাৰিছে তাৰ বিৱৰণ ইংৰাজী, হিন্দী বা অসমীয়া ভাষাত এখন উকা কাগজত লিখিতভাৱে তথ্য বিষয়াৰ ওচৰত আবেদন জনাব লাগে।
 - (খ) তথ্যটো কিয় বিচাৰিছে তাৰ কাৰণ দিব নালাগে।
 - (গ) আবেদনৰ সতে নিৰ্দিষ্ট মাচুল জমা দিব লাগিব (১০ টকা), দৰিদ্ৰসীমাৰেখাৰ তলৰ লোকসকলে কোনো মাচুল দিব নালাগে, মাথোন দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ কাৰ্ডৰ ফটো কপি আবেদনৰ লগত গাঠি দিব লাগিব।
- আবেদন পত্ৰ দাখিল কৰাৰ পাচত আবেদনকাৰীজনে তথ্য লাভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্ধাৰিত সময় সীমা হ'ল-
- (ক) আবেদন দাখিলৰ দিনৰ পৰা ৩০ দিন।
 - (খ) ব্যক্তিৰ জীৱন আৰু স্বতন্ত্ৰতা সম্পৰ্কীয় তথ্যৰ ক্ষেত্ৰত ৪৮ ঘণ্টা।
 - (গ) তথ্য বিচৰা আবেদনখন যদিহে সহকাৰী জনতথ্য বিষয়াৰ ওচৰত দাখিল হয়, তেনেহ'লে তথ্য লাভৰ সময়সীমা ৫ দিনলৈ বাঢ়িব।
 - (ঘ) যদি কোনো তৃতীয় পক্ষৰ স্বার্থ জড়িত থাকে তেনেহ'লে তথ্য লাভৰ সময়সীমা ৪০ দিন হ'ব।

'তৃতীয় পক্ষ'ৰ অৰ্থ হ'ল তথ্যৰ কাৰণে অনুৰোধ জনোৱা নাগৰিকজনৰ বাহিৰেও অন্য ব্যক্তি আৰু ই লোক প্ৰাধিকাৰীকো সামৰি লয়।

প্ৰাপ্ত তথ্যত আবেদনকাৰী সন্তুষ্ট হ'বও পাৰে নহ'বও

পাৰে। যদি সন্তুষ্ট নহয় তেতিয়া পুনৰ সেই একেটা কাৰ্যালয়তে বাজ্যিক লোক তথ্য বিষয়াৰ ওপৰৰ বিষয়াজনৰ ওচৰত আপীল কৰিব লাগিব আৰু তেওঁ ৩০ দিনৰ ভিতৰত নিজৰ সিদ্ধান্ত জনাব লাগিব। ইয়াতো যদি সন্তুষ্ট নহয়, তেতিয়া হ'লে যি তাৰিখত আবেদনৰ ওপৰত সিদ্ধান্ত দিয়া উচিত আছিল বা যি তাৰিখত আবেদনখন প্ৰকৃততে পাইছিল তাৰ ৯০ দিনৰ ভিতৰত বাজ্যিক তথ্য আয়োগত দ্বিতীয় আপীল দাখিল কৰিব পাৰিব। আয়োগে সংশ্লিষ্ট পক্ষৰ শুনানি গ্ৰহণ কৰি এক সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব আৰু সেই সিদ্ধান্তই সকলো পক্ষৰ বাবে পালনীয় হ'ব। মন কৰিবলগীয়া যে যদি লোক তথ্য বিষয়ই উপযুক্ত কাৰণ নোহোৱাকৈ তথ্য প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত আবেদনখন ল'বলৈ অমান্তি হয়, নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ ভিতৰত তথ্য যোগান নধৰে অথবা মিছা তথ্য যোগান ধৰে বা তথ্য যোগানত বাধা আৰোপ কৰে তেনেহ'লে আবেদনখন গ্ৰহণ কৰা বা যোগান ধৰা তথ্যৰ তাৰিখলৈকে প্ৰতিদিনে ২৫০ টকাকৈ জৰিমনা ভৰিব লাগিব। তেনে জৰিমনাৰ পৰিমাণ, ২৫,০০০ টকা পৰ্যন্ত হ'ব পাৰে।

তথ্য প্ৰকাশৰ পৰা বেহাই : জনসাধাৰণে তথ্য জনাৰ অধিকাৰ লাভ কৰিলেও কিছুমান তথ্য প্ৰকাশ কৰিব পৰা নাযায়। যিবোৰ তথ্য প্ৰকাশ কৰিলে ভাৰতৰ সৰ্বভৌমত্ব আৰু অখণ্ডতা, ৰাষ্ট্ৰৰ সুৰক্ষা, সামৰিক কলা-কৌশল, ৰাষ্ট্ৰৰ বৈজ্ঞানিক বা অৰ্থনৈতিক স্বার্থ, পৰ ৰাষ্ট্ৰৰ সতে সম্পৰ্ক বিঘ্নিত হ'ব পাৰে তেনেবোৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰিব পৰা নাযায়। সেইদৰে যিবোৰ তথ্যই অপৰাধ সংঘটিত কৰিবৰ বাবে প্ৰৰোচিত কৰিব পৰা ধৰণৰ হ'ব পাৰে, যিবোৰ তথ্যৰ প্ৰকাশে সংসদ বা বিধানসভাৰ বিশেষাধিকাৰ ভংগ কৰিব পাৰে, বাণিজ্যিক বিশ্বাসযোগ্যতা, গোপনীয়তা, বৌদ্ধিক, সম্পত্তি সম্পৰ্কীয় তথ্যকে ধৰি যিবোৰ তথ্য প্ৰকাশ কৰিলে তৃতীয় পক্ষ এটাৰ প্ৰতিযোগিতামূলক অৱস্থানৰ ক্ষতিসাধন হয়, বিদেশী চৰকাৰৰ পৰা বিশ্বাসত লাভ কৰা তথ্য, যি তথ্য প্ৰকাশ কৰিলে কোনো ব্যক্তিৰ জীৱন বিপদাপন্ন বা দৈহিক নিৰাপদ বিঘ্নিত হ'ব পাৰে, অপৰাধীৰ বিৰুদ্ধে চলোৱা তদন্ত বা থেপ্তাৰ বা মোকদ্দমা কেবিনেটৰ নথি-পত্ৰ, সেইবোৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰিব পৰা নাযায়।

তথ্য প্ৰকাশৰ যিকোনো বেহাইৰ কথা ওপৰত উল্লেখ থাকিলেও লোককৰ্তৃপক্ষ একোটাই তথ্য লাভৰ অনুমতি প্ৰদান কৰিব পাৰে যদিহে সুৰক্ষিত স্বার্থৰ ক্ষতিৰ তুলনাত ৰাজস্ব

স্বার্থৰ বাবে তথ্য প্ৰকাশৰ গুৰুত্ব অধিক ওজনদাৰ বা গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি বিবেচিত হয়।

তথ্য প্ৰকাশৰ পৰা কাক বাদ দিয়া হৈছেঃ আই বি, আৰ এণ্ড এ ডব্লিউ, ডিবেষ্টৰ অৱ বেভিনিউ ইনটেলিজেন্স, চেণ্ট্ৰেল ইকন'মিক ইনটেলিজেন্স, ব্যুৰ, ডিবেষ্টৰেট অৱ এনফ'ৰ্চমেণ্ট নাৰক'টিচ কন্ট'ল ব্যুৰ, এভিয়েশ্যন ৰিচাৰ্চ চেণ্টাৰ, স্পেচিয়েল ফ্ৰণ্টিয়াৰ ফ'ৰ্চ', বি এচ এফ, চি আৰ পি এফ, আই টি বি পি, চি আই এচ এফ, এম এচ জি, আচাম ৰাইফলচ, স্পেচিয়েল চাৰভিচ ব্যুৰ, স্পেচিয়েল ব্ৰাঞ্চ (টি আই ডি), আন্দামান নিকোবৰৰ নিচিনা দ্বিতীয় অনুসূচীত নিৰ্দিষ্ট কৰি থোৱা কেন্দ্ৰীয় চোৰাংচোৱা আৰু নিৰাপত্তা সংস্থাবোৰ। ৰাজ্য চৰকাৰবোৰে এক জাননীযোগে নিৰ্দিষ্ট কৰি দিয়া ক্ৰাইম ব্ৰাঞ্চ চি আই ডি চি বি, দাদৰা আৰু নগৰ হাতেলী আৰু স্পেচিয়েল ব্ৰাঞ্চ, লাক্ষাদ্বীপ পুলিচৰ দৰে এজেক্টীবোৰ বাদ পৰিব। অৱশ্যে এই সংস্থাবোৰ সম্পূৰ্ণকৈ বাদ নপৰিব দুৰ্নীতি আৰু মানৱ অধিকাৰ

উলংঘাৰ অভিযোগ থকা তথ্যবোৰ দিবৰ বাবে এই সংস্থাবোৰ বাধ্য থাকিব। তদুপৰি কেন্দ্ৰীয় বা ৰাজ্যিক তথ্য আয়োগৰ অনুমোদন লৈহে মানৱ অধিকাৰ উলংঘনৰ অভিযোগ সম্পৰ্কীয় তথ্য দিব পাৰিব।

শেষত এই কথাও ক'ব লাগিব যে 'তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৫, খন জনসাধাৰণৰ ওচৰ চপাবৰ বাবে বিভিন্ন শৈক্ষিক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিবলৈ আইনখনতে নিৰ্দেশ দিয়া আছে। আনহাতে শিক্ষানুষ্ঠান, স্বেচ্ছাসেৱী অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আদিয়েও ৰাইজৰ মাজত বিভিন্ন কাৰ্যসূচীৰে এই আইন সম্বন্ধীয় সজাগতা আনিব পাৰে। প্ৰকৃতপক্ষে ক'বলৈ হ'লে এই আইনখনৰ সফলতা জনসাধাৰণৰ সজাগতাৰ ওপৰতহে নিৰ্ভৰ কৰিছে। আহুক আমি সকলোৱে গণতান্ত্ৰিক দেশৰ নাগৰিক হিচাপে নিজৰ দায়িত্ব পালন কৰি এখন নিকা চৰকাৰ গঠন কৰাত আৰু প্ৰগতিশীল তথা কল্যাণকামী দেশ গঢ়াত সহায় ৰুৰো। ●●●

“মই ভাষণদে উপপাক্তি কৰিব পাৰিছোঁ যে আমি বিজ্ঞান, মাহিত্য আৰু কলাৰ যিমান পৰোঁ বিস্তাৰ কৰিব লাগে, কিন্তু যি মূত্ৰৰ দ্বাৰা আমি সৰ্বসাধাৰণৰ গণত একত্ৰিত হৈ আছোঁ—ঐইডাণ বিচিহ্ন হৈ যাত্ৰক বৃষ্টি মই গৰণে ৰাজি হ'ব নোৱাৰোঁ। আন দেশীয় পোছাক পিন্ধি যেনেকৈ বিজ্ঞান অধ্যয়ন কৰিব পাৰি ঠিক— তেনেকৈ ভাৰতীয় মাজেৰে সৈতেও কৃতকাৰ্যতা পাভে কৰিব পাৰি।”

— ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ

যুগান্তকাৰী জীৱবিজ্ঞানী চাৰ্লচ ডাৰউইন

শ্ৰীমতী মণি তালুকদাৰ

উঃ মঃ প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

ওঠৰ শতিকাত আৱিষ্কৃত হোৱা এক তত্ত্বই জীৱবিজ্ঞানক এক নতুন দিশলৈ আগুৱাই লৈ যায়। এই তত্ত্বৰ আৱিষ্কাৰক আছিল প্ৰসিদ্ধ জীৱ বিজ্ঞানী চাৰ্লচ ডাৰউইন। ইউৰোপৰ এই প্ৰসিদ্ধ বিজ্ঞানীজনে পৃথিৱীত জীৱজগতৰ উৎপত্তিনো কেনেকৈ হ'ল? মানুহৰ আদিম অৱস্থা কি আছিল? কিছুমান জীৱ এই পৃথিৱীৰ পৰা কিয় বিলুপ্ত হৈ গ'ল? ঠাই ভেদে জীৱৰ চাল-চলন, গঢ়-প্ৰকৃতি কিয় ভিন্ন হয়? এনে ধৰণৰ তথ্যৰ অনুসন্ধান কৰি পৃথিৱীৰ চিন্তা আৰু বিশ্বাস জগতত এক অভিনৱ আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিছিল। এনে তথ্য সমূহে বাইবেলকো ভুল বুলি প্ৰমাণিত কৰিছিল।

ডাৰউইনৰ জন্ম হয় ১৮০৯ খ্ৰীঃৰ ১২ ফেব্ৰুৱাৰী দিনা শ্ৰুজবেৰীৰ এক সম্ৰাজ্য পৰিয়ালত। তেওঁৰ দেউতাকৰ নাম আছিল ৰবাৰ্ট ৱাৰি ডাৰউইন। ৰবাৰ্ট ৱাৰিং ডাৰউইন এজন চিকিৎসক আছিল। চাৰ্লচ ডাৰউইনৰ ককাক ইৰামাচ ডাৰউইন আছিল এজন প্ৰখ্যাত প্ৰকৃতিবিদ। চাৰ্লচ সৰুকালৰ পৰাই অতি ভাবুক আছিল। তেওঁ খোজ কাঢ়ি ভাল পাইছিল। ল'ৰালি কালৰ পৰাই চাৰ্লচে প্ৰকৃতিৰ কোলাত নাচি-বাগি ইয়াৰ প্ৰতিটো বস্তুকে নিৰীক্ষণ কৰি বৰ আনন্দ অনুভৱ কৰিছিল। তেওঁ অৰণ্যৰ পৰা বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ পোক পৰুৱা, চৰাই - চিৰিকতিৰ জীৱাশ্মবোৰ সংগ্ৰহ কৰি সেইবোৰ নিৰীক্ষণ কৰিছিল। শৈশৱৰ আঠ বছৰ কাল বায়েকৰ তত্বাৱধানত চাৰ্লচ ডাঙৰ হৈছিল। ৰসায়ন শাস্ত্ৰৰ প্ৰতিও চাৰ্লচৰ ধাউতি প্ৰৱল আছিল। সেয়ে তেওঁ নিজৰ ঘৰতে এটা সৰু প্ৰয়োগশালা পাতি লৈছিল। চাৰ্লচে সকলো সময়তে সেই প্ৰয়োগশালাত বিভিন্ন পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলাই তাতেই আত্ম বিভোৰ হৈ আছিল। এই কথাটো তেওঁৰ দেউতাকে বৰ বেয়া

পাইছিল। সেইবাবে দেউতাকে ষোণ্মবছৰ বয়সতে চাৰ্লচক চিকিৎসা শাস্ত্ৰ পঢ়িবলৈ এদিন মাৰ্গ বিশ্ববিদ্যালয়লৈ পঠিয়ালে।

চাৰ্লচ বৰ সংবেদনশীল আছিল। সেইবাবে শলা চিকিৎসাৰ নিৰ্দয়তাপূৰ্বক দৃশ্য দেখি সেইবোৰৰ প্ৰতি তেওঁৰ মনত ভয় সোমাইছিল। কাৰণ তেতিয়াৰ শলা- চিকিৎসা কৰাৰ সময়ত অচেতন কৰাৰ কোনো নিয়ম আৱিষ্কাৰ হোৱা নাছিল। সেইবাবে তেওঁ চিকিৎসা বিদ্যাৰ অধ্যয়ন সিমানতে সামৰণি মাৰিলে। ইয়াৰ পিছত ডাৰউইনে ধৰ্মযাজকৰ বৃত্তি গ্ৰহণ কৰিলে। কিন্তু তেওঁৰ উচিত চিন্তা ধাৰাৰ বাবে ধৰ্মযাজক হোৱা নহল। ইয়াৰ পিছত তেওঁ কেন্সিঞ্জ বিশ্ববিদ্যালয়ত আধ্যাত্মিক শাস্ত্ৰ পঢ়িবলৈ যায়। কিন্তু অধ্যয়নৰ এই নতুন বিষয়েও তেওঁক সন্তোষ দিব নোৱাৰিলে। তেওঁ গুবৰুৱা পোক সংগ্ৰহ কৰিব ধৰিলে। এই বিষয়ে ইমান মনপুতি আৰু বিস্তৃত ভাৱে অধ্যয়ন কৰিলে যে অৱশেষত তেওঁক ডিগ্ৰী প্ৰদান কৰা হ'ল। কেন্সিঞ্জৰ সময়ছোৱাত তেওঁৰ কেবাজনো উদ্ভিদবিদ আৰু ভূ-তত্ত্ববিদৰ লগত চা-চিনাকি হৈছিল।

১৮৩১ খ্ৰীঃত ইংলেণ্ডৰ পৰা এইচ. এম. এচ বিগল নামৰ ৰাজকীয় জাহাজ এখন বৈজ্ঞানিক যাত্ৰাৰ বাবে ওলাইছিল। কেপ্তেইন ফিজৰায়ৰ তত্বাৱধানত যাবলগীয়া এই জাহাজখনত এটি বিজ্ঞানীৰ দল আছিল। অধ্যয়ন যাত্ৰাৰ এই দলটোত এজন প্ৰকৃতিবিদৰ অভাৱ হোৱাত অধ্যাপক হেনশ্ল'ৰ নিৰ্দেশক্ৰমে বাইশবছৰীয়া চাৰ্লচ ডাৰউইনক নিৰ্বাচন কৰা হ'ল।

১৮৩১ খ্ৰীঃৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ১৮৩৬ খ্ৰীষ্টাব্দলৈ পাঁচ বছৰ কাল "বিগল" জাহাজে পৃথিৱীৰ নানা ঠাই ভ্ৰমণ কৰিলে। "বিগল" জাহাজখনে বিশেষকৈ দক্ষিণ আটলান্টিক আৰু প্ৰশান্ত

মহাসাগৰৰ যাত্ৰা পথেৰে অতিক্ৰম কৰিলে নানা ঠাই বিভিন্ন উপকূল, ভালেমান দ্বীপ, অসংখ্য দ্বীপপুঞ্জ। দক্ষিণ আফ্ৰিকা আৰু দক্ষিণ আমেৰিকাৰ বহুতো অনাবিষ্কৃত ঠাইলৈ গৈ জীৱ-জন্তু, গছ-গছনি আৰু সেই ঠাই সমূহৰ ভূ-তত্ত্বৰ বিষয়ে বিভিন্ন নমুনা আৰু টোকা সংগ্ৰহ কৰিলে। চাৰ্লচ ডাৰউইনে অসংখ্য জীৱাশ্ম সংগ্ৰহ কৰিলে যিবোৰৰ ভিতৰত অনেক বিলুপ্ত প্ৰাণীও আছিল। পটাগেনিয়াত ডাৰউইনে যিবোৰ জন্তুৰ জীৱাশ্ম দেখিছিল সেইবোৰৰ প্ৰজাতি পৃথিৱীৰ পৰা লুপ্ত হৈ পৰিছিল। তেওঁ সূক্ষ্মভাৱে অনুধাৱন কৰিছিল বিলুপ্ত হোৱা কাৰণবোৰ। কেতিয়াবা তেওঁৰ এনে লাগিছিল যেন কিছুমান হয়তো বিলুপ্ত হোৱা নাই, পৰিৱৰ্তিত হৈ নতুন প্ৰজাতিৰ সৃষ্টি কৰিছে। এই যাত্ৰাত চাৰ্লচে দেখা পাইছিল ফকলেণ্ড দ্বীপত থকা ৰেড ইণ্ডিয়ানবোৰক। এই দ্বীপত থকা আদিবাসীবোৰ হিংস্ৰ জন্তুৰ দৰে। ডাৰউইনে এই সকল লোকক দেখি মানৱৰ পূৰ্বপুৰুষৰ বিষয়ে এক ধাৰণা কৰিবলৈ যত্ন কৰিছিল।

অস্তৰীপ, চিলি, পেৰু আদি ঠাইত দেখা জন্তুবোৰ আৰু গোলাপোগোচা দ্বীপপুঞ্জত দেখা কাছ, প্ৰবাল, ইগলু আদি জীৱ-জন্তুবোৰৰ আকৃতি আৰু প্ৰকৃতিগত পাৰ্থক্য দেখি আচৰিত হৈছিল। স্নানভেদে একে প্ৰজাতিৰ জন্তুবোৰৰ গঢ় গতিৰ বৈসাদৃশ্য দেখি ইয়াৰ কাৰণবোৰ জানিবৰ বাবে আগ্ৰহ বাঢ়িবলৈ ধৰিলে। এনেবোৰ তথ্যই তেওঁক বিৱৰ্তনবাদৰ সিদ্ধান্ত প্ৰমাণিত কৰাৰ বাবে সহায় কৰিলে।

চাৰ্লচ ডাৰউইনে “বিগল” যাত্ৰাৰ পৰা ঘূৰি আহি কিছুদিন লণ্ডনত থকিল। তেওঁ যাত্ৰাৰ অভিজ্ঞতাবোৰ লিখিলে। ১৮৩৯ খ্ৰীঃত তেওঁ লণ্ডনৰ পৰা ১৬ মাইল নিলগত কেম্‌ষ্টত থাকিবলৈ লয়। সেইসময়ত ডাৰউইনে নিজৰ সিদ্ধান্ত সমূহ সদৰি কৰাৰ কাৰণে অতি উদগ্ৰীৱ হোৱা নাছিল। তেওঁ প্ৰায় কুৰি বছৰ ধৰি নিজৰ সিদ্ধান্তৰ কথাবোৰ পুংখানুপুংখ ভাৱে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰি চালে। হাতত থকা সমলবোৰৰ সহায়ত দকৈ অধ্যয়ন কৰিলে।

ডাৰউইনৰ পাৰিবাৰিক জীৱন অতি সুখৰ আছিল। তেওঁলোকৰ ১৯ জন সন্তানৰ ভিতৰত কেৱল ৭ জনহে বাচি আছিল। ইয়াৰ চাৰিজন পুত্ৰ উচ্চ স্তৰৰ বিজ্ঞানী আছিল।

আৰাভণিতে ডাৰউইনে বিকাশবাদৰ সিদ্ধান্তৰ বিষয়ে কোৱাত তেতিয়াৰ লোক সকলে তেওঁক অপৰাধাহে কৰা বুলি ভাবিছিল। কাৰণ সমাজত চলি অহা পৰম্পৰাগত বিশ্বাস আৰু ধাৰণাৰ বিপৰীতে তেওঁ কথাবোৰ চিন্তা কৰিছিল। তেওঁ দুজন

বন্ধুৰ বিশ্বাস অৰ্জন কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছিল- চাৰ চাৰ্লচ লয়েল আৰু প্ৰখ্যাত উদ্ভিদবিদ হুকাৰৰ।

ডাৰউইনে ১৮৩৮ খ্ৰীঃত থমাচ মালথাচৰ জনসমষ্টিৰ ওপৰত লিখা গ্ৰন্থ ‘হিউমেন পপুলেশ্যন’ পঢ়ি পৰিৱৰ্তিত পৰিবেশত জীয়াই থকাৰ সংগ্ৰামৰ ওপৰত নিজৰ চিন্তাধাৰা বিকাশ কৰিবলৈ ধৰিলে। লাহে লাহে তেওঁৰ মনত স্পষ্ট হৈ পৰিল যে জীৱন যুঁজত টিকি থাকিবৰ কাৰণে ভিন ভিন পৰিবেশত জীৱ - জগতৰ শাৰীৰিক অঙ্গ- প্ৰত্যঙ্গৰ পৰিবৰ্তন ঘটে। এই পৰিবৰ্তন বংশানুক্ৰমে আগবাঢ়ে আৰু সতি-সন্ততি সকলৰ দক্ষতা ক্ৰমশঃ বৃদ্ধি পায়। যিবোৰ জীৱই পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ লগত খাপ খুৱাই নিজৰ পৰিবৰ্তন সাধিব নোৱাৰে সেইবোৰ সময়ৰ বুকুত বিলুপ্ত হৈ যায়। ডাৰউইনৰ প্ৰাকৃতিক নিৰ্বাচনৰ মতবাদ এনেবোৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। কুৰি বছৰীয়া অনুসন্ধানৰ কালছোৱাত ডাৰউইনে কিছুমান প্ৰয়োগ উদ্ভিদ জগতৰ ওপৰতো কৰিছিল।

ইতিমধ্যে আলফ্ৰেড ৰাচেল ৱালেচ নামৰ আন এজন প্ৰকৃতিবিদেও বিকাশবাদৰ সম্বন্ধে ডাৰউইনৰ দৰে সিদ্ধান্ত আৱিষ্কাৰ কৰিছিল। ডাৰউইনে যে নিজৰ আৱিষ্কাৰ শুদ্ধ দিশত আগবাঢ়িছে সেই কথা উপলব্ধি কৰিলে। ডাৰউইনে আলফ্ৰেডৰ লগত লগ লাগি ১৮৫৮ খ্ৰীঃত এখন গৱেষণা পত্ৰ লিখি “লিনিয়েন চোচাইটি” ৰ সভাত পাঠ কৰিলে ইয়াৰ আগেয়ে যদিও ডাৰউইনৰ ককাক ইৰাচমাচ ডাৰউইন আৰু লেমাৰ্কে (১৭৪৪-১৮২৯) বিকাশবাদৰ ধাৰণা এটা দিবৰ যত্ন কৰিছিল কিন্তু তেখেত সকলৰ সমকালীন লোকসকলে এনে ব্যাখ্যা প্ৰত্যাখ্যান কৰিছিল। সেইবাবে চাৰ্লচ ডাৰউইনে আতিশুৰি মাৰি বিকাশবাদৰ সিদ্ধান্তবোৰ লিখি উলিয়াইছিল যাতে এই সিদ্ধান্ত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পৰা যায়।

১৮৫৯ খ্ৰীঃত ডাৰউইনে বহু প্ৰতীক্ষিত গ্ৰন্থ প্ৰাকৃতিক নিৰ্বাচনৰ দ্বাৰা প্ৰজাতিৰ উৎপত্তি (The origin of species by natural Selection) প্ৰকাশ পায়। লগে লগে প্ৰথম সংস্কৰণ বিক্ৰী হৈ যায়।

চাৰ্লচ ডাৰউইনে নিজৰ সদ্যপ্ৰকাশিত এইখন গ্ৰন্থত তেওঁৰ সংগৃহিত তথ্যবোৰৰ আধাৰত প্ৰমাণ কৰিলে যে বৰ্তমানৰ জীৱজগতৰ বিকাশ আদিম কোনো এক ৰূপৰ পৰা হৈছে। ঠাই আৰু আহাৰ সীমিত হোৱাৰ কাৰণে জীৱন যুঁজত জয়ী হোৱা সকলেহে সংসাৰত বৰ্তি থাকিব পাৰিছে আৰু নিজৰ বিকাশ ক্ৰমে স্তৰে স্তৰে আগবাঢ়াই নিছে। পৰিবেশৰ লগত খাপ

খোৱাকৈ প্ৰাণী বিলাকৰ অঙ্গ প্ৰত্যঙ্গৰ পৰিবৰ্তন হৈছে। ফলত এক প্ৰজাতিৰ প্ৰাণীৰ ভিন ভিন পৰিবেশত ৰূপ বেলেগ বেলেগ হয়। এই গ্ৰন্থৰ প্ৰকাশে পুনৰ এবাৰ আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিলে। ইমান দিনে চলি অহা পৰম্পৰাগত বিশ্বাসৰ প্ৰতি ডাৰউইনৰ সিদ্ধান্ত আছিল এক প্ৰত্যাহ্বান। কিন্তু ডাৰউইন ক'পাৰনিকাচ বা গেলিলিওৰ দৰে দুৰ্ভগীয়া নাছিল। কেবাজনো বিজ্ঞানীয়ে ডাৰউইনৰ মতক সমৰ্থন জনালে। এই সকলৰ ভিতৰত থমাচ হাক্সলী আছিল অন্যতম। এওঁ এজন সুদক্ষ বক্তাও আছিল।

১৮৬০ খ্ৰীঃত ব্ৰিটিছ সন্থিলনৰ এখন সভাত অক্সফৰ্ডৰ বিচপ চেমুৱেল উইল বাৰ ফৰ্চে হাক্সলীক এইদৰে বিদ্ৰূপ কৰিছিল। “আপোনাৰ ককাদেউতা বা আইতাকৰ পূৰ্বপুৰুষ বান্দৰ বুলি আপুনি বিশ্বাস কৰেনে? হাক্সলীয়ে হাঁহি উত্তৰ দিছিল, “মই মোৰ পূৰ্বপুৰুষ বান্দৰ বুলি ক'লে লাজ নাপাওঁ কিন্তু সত্যৰ অপলাপ কৰা জনৰ বাবেহে লাজ পাওঁ।” সেই সভাত হাক্সলীয়ে নিজৰ উদাস্ত ভাষণেৰে সকলোকে বিজ্ঞানৰ সত্যবোৰ গ্ৰহণ কৰাৰ বাবে প্ৰত্যয় নিয়াব পাৰিছিল। তেতিয়াৰ পৰা ডাৰউইনৰ মতবাদ সৰ্বজন স্বীকৃতি হৈ পৰিল। পৃথিৱীৰ শ্ৰেষ্ঠ জীৱ মানৱো ক্ৰমবিকাশৰ ফল এই সিদ্ধান্ত স্থাপিত হৈ পৰিল।

১৮৬৮ খ্ৰীঃত প্ৰকাশ হোৱা “ডাৰউইন দি ফেৰিয়েশ্যন অফ এনিমেলচ এণ্ড প্লেণ্টচ আণ্ডাৰ ডমেণ্টিকেশ্যন” নামৰ দ্বিতীয় খন গ্ৰন্থত নিৰ্বাচিত পাৰ চৰাই, কুকুৰ আদি পোহনীয়া জীৱ - জন্তুৰ ন প্ৰজাতি উৎপন্ন কৰাৰ বিষয়ে খৰচি মাৰি লিখিছে।

সেইদৰে গছ-গছনিবোৰ ন প্ৰজাতিৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰি।

ডাৰউইনৰ আন কেইখনমান প্ৰসিদ্ধ গ্ৰন্থ হ'ল - দি পাৱাৰ অফ মুভ মেণ্ট ইন প্লেণ্টচ (বৃক্ষৰ গতিশক্তি), ইনচেৰ্চকটি ভেৰেচ প্লেণ্টচ (পতঙ্গীভোজী বৃক্ষ) আৰু ডিচেন্ট অফ্ মেন (মানৱৰ উৎপত্তি)।

ডাৰউইনে তেওঁৰ “ডিচেন্ট অফ্ মেন” গ্ৰন্থখনত মানৱক নেজবিহীন বান্দৰ বুলি অভিহিত কৰিছে। প্ৰথমতে তেওঁৰ এই সিদ্ধান্ত চকখোৱা ধৰণৰ হ'লেও পিছলৈ ই প্ৰমাণিত হৈছে। পৰবৰ্তী কালত বিজ্ঞানী সকলে জাভা দ্বীপ, দক্ষিণ আমেৰিকাত এনে কিছুমান জঁক আৱিষ্কাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে সেইবোৰে ডাৰউইনৰ সিদ্ধান্তক সুদৃঢ় ভাৱে সমৰ্থন কৰে।

চাৰ্লচ ডাৰউইন আছিল বৰ স্পষ্টবাদী আৰু সহানুভূতিশীল অন্তৰৰ। কাৰো প্ৰতি তেওঁ কেতিয়াও কোনো ধৰণৰ বিদ্বেষ নাৰাখিছিল। তেওঁৰ সহযোগী সকললৈ কেতিয়াও চেনেহৰ অভাৱ নহৈছিল।

জীৱ সৃষ্টিৰ বহস্য লোক সমাজত উদঘাটন কৰা এই প্ৰকৃতি প্ৰেমী জীৱ বিজ্ঞানী ডাৰউইনৰ ১৮৮২ খ্ৰীঃৰ এপ্ৰিল মাহত মৃত্যু হয়। আন এজন মহান বিজ্ঞানী নিউটনৰ সমাধিৰ কাষতে এইজনা বিজ্ঞানীকো সমাধিস্থ কৰা হয়। আজি ডাৰউইন নাই সঁচা কিন্তু তেওঁৰ বিৱৰ্তনবাদৰ সিদ্ধান্তই মানৱক সৃষ্টিৰ বহস্য বুজাত সদায় বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰদান কৰি থাকিব। ●●

“সংখ্যাৰ শক্তিয়ে কণপুৰুষকহে আনন্দ দিয়ে, আত্মাৰ বলত বলী মানুহে যুঁজি গোঁৱৰ অনুভৱ কৰে। তোমালোক ইমানেই আহিছা আত্মাৰ সাহস অনুশীলন কৰিবলৈ। তোমালোক এজনেই হোৱা বা একাধিকেই হোৱা, তোমালোকৰ এই সাহসেই প্ৰকৃত সাহস, আন সকলো মিছা। ত্যাগ, দৃঢ় মনোবল, বিশ্বাস আৰু নম্ৰতাৰ অবিহনে আত্মাৰ সাহস লাভ কৰিব নোৱাৰি।”

— মহাত্মা গান্ধী
(ছাত্ৰসকলৰ প্ৰতি বাণী)

জীৱনটো এটি শিল্প

শ্ৰী কপম কুমাৰ

উচ্চতৰ মাধ্যমিক ১ম বৰ্ষ (কলা)

দিনটোৰ কৰ্মৰাজিৰ অন্তত শোৱাপাটীত চিত হৈ যেতিয়া একো নভবাকৈ ওপৰৰ ফালে চাওঁ তেতিয়া মই নিজকে প্ৰশ্ন কৰো, মই কোন? ক'লে যাম? কিয়বা আহিলো? নাহিলে কিবা হ'লেহেঁতেন নে? মই আছে কিম্বা নাই? এনে প্ৰশ্নবোৰৰ আকৌ উত্তৰ নৌ পাওঁতেই নিদ্ৰাদেৱীৰ কোলাত সোমাই পৰো। তাৰ পিছত আকৌ এদিনৰ ব্যস্ততা।

আচলতে জীৱনটো কি? মৃত্যুৰ পাকক্ষণ। যেনে সকলোৰে লক্ষ্য - মৃত্যু। কোনোবাই চাৰিমহলাৰ শীত-তাপ নিয়ন্ত্ৰিত কোঠাত ইয়াৰ বাবে অপেক্ষা কৰিছে, আন কোনোবাই পদ-পথৰ সৰু চালিখনৰ তলত। শাস্ত্ৰত কোৱা হৈছে, মোহ-মায়া ত্যাগ কৰিছে, জীৱনৰ আচল মাধুৰ্যতা বুজা যায়। কিন্তু মোহ - মায়া ত্যাগ কৰি আমি জীয়াই বা থাকিম কি দৰে? কিহৰ বাবে জীয়াই থাকিম? জীৱন নিজেই এক মায়া মোহ। নিৰ্লিপ্ত হৈ থিয় দি মৃত্যুৰ বৃহৎ পটভূমিৰ ওপৰত সংসাৰৰ ছবিটো নেদেখিলে বুজিব পৰা নাজায় জীৱন কিমান মনোমহা। মৃত্যুৰ দুৰাৰঙলিত জীৱন আৰু জীৱন্তৰ বাবে যুদ্ধ কৰি থকাজনেহে হয়তো জীৱনৰ মাধুৰী সঠিক ভাৱে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব। জীৱন উপভোগৰ বাবে কোনো প্ৰস্তুতিৰ প্ৰয়োজন নহয় কাৰণ ই নিজেই চালিত, মাথো উপযুক্ত পৰ্যবেক্ষণ আৰু অনুভৱৰ দৰকাৰ। দাৰ্শনিক বাছি পেট্টানাৰে কৈছিল, “আমি যদি জীয়াই থাকিবৰ কাৰণে সদায় কেৱল প্ৰস্তুতিহে চলাওঁ, আমি জীয়াই থাকিবলৈ সময় পাম কেতিয়া?” আমি বৰ্তমানক পাহৰি গৈছো? কাইলৈ কি কৰিম তাৰে দুঃচিন্তাত আজিৰ জীৱনটোক ভাৰাক্ৰান্ত কৰি তুলিছোঁ। ছাত্ৰ জীৱনত ভাবিছোঁ - চাকৰিৰ কথা, চাকৰিৰ কালত

বিবাহৰ চিন্তা; বৈবাহিক জীৱনত ল'ৰা - ছোৱালীৰ কথা। মুঠতে কাইলৈৰ প্ৰস্তুতিত আজি ভীষণ কষ্ট, নিজৰ বোলা সময় অকণো নাই। বাতিপুৱা বিছনা এৰাৰ পৰা বাতি টোপনি যোৱা সময়খিনিলৈ কিমান সময় নিজৰ বাবে জীয়াই আছে?

আশা, মোহ-মায়া আদিৰ বাঞ্ছানু আমাক জীয়াইবাখে। কিন্তু মানৱ জীৱনৰ অধিকাংশ দুখৰ কাৰণ অত্যধিক আশা। সুখৰ পিছত দৌৰি ফুৰোঁতে হেজাৰ দুখৰ বোজালৈ কফিন খনৰ তলত এদিন চিৰদিনৰ বাবে শুই পৰো। ইয়াৰ গত্যন্তৰ নাই। সুখ আৰু দুখৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট সংজ্ঞা নাই, মাথো ইয়াক অনুভৱৰ দৰকাৰ। দুখৰ চৌকাত সেক দিহে সুখৰ পিয়লা তৈয়াৰ কৰা হয়। দুখে কুৰুকি কুৰুকি আমাৰ সপ্তক যিমান গভীৰ কৰি তোলে সিমানেই আনন্দ ধৰি বাথিব পাৰি। মনৰ সন্তুষ্টিয়ে জীৱন তুলানানীত সুখৰ ওজন বঢ়াই তোলে। দৈনন্দিন জীৱনৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপতে দুখৰ উপস্থিতি অনুভৱ কৰিবলৈ আত্মোপলক্ষিৰ প্ৰয়োজন ঠিক হাঁহজনীয়ে বোকা পানীৰ পৰা কেচু ধৰি খোৱাৰ লেখীয়াকৈ। কিন্তু আমি মৃগই নিজৰ নাভিৰ কস্তূৰী বিচাৰি অৰণ্য চলাথ কৰাৰ দৰে সুখৰ সন্ধানত ব্যস্ত। মানসিক সংঘম আৰু আত্মসন্তুষ্টিয়ে কেনেকৈ মানুহক সুখী কৰি তুলিব পাৰে, ছত্ৰেটিছৰ এই উক্তিৰ পৰা গম পোৱা যায় “বজাৰত ভৰি দিলে সদায় একোটা ভাবেই মোৰ মনলৈ আহে : পৃথিৱীত ইমানবোৰ বিচিত্ৰ বস্তু আছে যিবোৰ বস্তু নোহোৱাকৈয়ে মই জীৱনটো সুন্দৰকৈ যাপন পৰিব পাৰো। মই দেৱতাসকলৰ আটাইতকৈ শ্ৰিয়; কাৰণ, মোৰ অভাৱ আৰু প্ৰয়োজন একেবাৰে কম।”

মানৱ জীৱনৰ সুখ-দুখৰ দোলকটোৰ কম্পানাংকত আবেগ আৰু যুক্তিৰ হাব পৰল। যুক্তি যেতিয়া আমাৰ লগত পঢ়া মেজত ব্যস্ত, আবেগ বিছনাত শুই থাকে আৰু যেতিয়া আমি আবেগৰ জখলাত উঠিব ধৰোঁ, যুক্তিয়ে গুৰিত ধৰি সহায় কৰে। আবেগ আৰু যুক্তি যদিও বাহ্যিকভাৱে আঁতৰত থাকে, কিন্তু দুয়োটা এটা বৃত্তৰে অংশ। আমাৰ সমাজত দুই ধৰণৰ মানুহ দেখিবলৈ পাওঁ— এক প্ৰকাৰৰ হ'ল আবেগ প্ৰৱণ যাব পৰিচালক হ'ল হৃদয়, আনপ্ৰকাৰ হ'ল— বিবেক। আবেগ প্ৰৱণ সকলে হিতাহিত জ্ঞান পাহৰি নিজকে আবেগৰ সোঁতত বিলাই দিয়ে, হৃদয়ৱানে লাভ কৰে অপৰিসীম তৃপ্তি। আনহাতে যুক্তি প্ৰৱণ সকলোৰো সুবিধা আছে - যুক্তিৰ তুলাচনীত জুখিমাখি বিবেকৰ চালনিৰে চালি জাৰি চাই তেওঁলোকে উপলব্ধি কৰে প্ৰকৃত সত্য। মোৰ বোধেৰে কোনো এজন মানুহ সম্পূৰ্ণৰূপে আৱেগিক নতুবা সম্পূৰ্ণৰূপে যুক্তিবাদী হ'ব নোৱাৰে। যুক্তি আৰু আবেগৰ সঠিক ভাবসাম্যতাই নিৰ্দিষ্ট কৰে জীৱনৰ সফলতাৰ দীঘ-বাণি। যিসকলে ইয়াৰ ভাবসাম্যতা হেৰুৱায় তেওঁলোক হৈ পৰে সংসাৰত ব্যৰ্থ মনোৰথ, দুৰ্বল চিন্তা, হতভগা মহম্মদ বিন টোগলক। জীৱন সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিবলৈ আবেগৰ মুক্ত আকাশত বিচৰণ কৰি যুক্তিৰ শীতল ছাঁত বিশ্ৰাম লোৱা উচিত। Competition success ৰ এটা সংখ্যাত পঢ়িছিলো—তুমি এজন সঠিক ব্যক্তিক বিয়া কৰোৱা, ই নিৰ্ণয় কৰিব তোমাৰ জীৱনৰ নব্বৈ শতাংশ সুখ-দুখ। ফ্ৰেঞ্চিচ বেকনেও লিখিছে - “Wives are youngmen's mistresses; companions for middle age and old men's nurses ইয়াৰ পৰাই বুজা যায় স্বামী-স্ত্ৰীৰ ইজনৰ প্ৰতি সিজনৰ দায়বদ্ধতা আৰু প্ৰয়োজনীয়তা। পুৰুষ আৰু নাৰীৰ মাজৰ প্ৰেমেই জীৱন সৃষ্টি উৎস। প্ৰেমৰ কোনো বিভাজন নাই। ইয়াৰ আছে মাথো ইজনে সিজনৰ মাজত বিলীন হোৱাৰ তাগিদা। প্ৰেমে যেতিয়া কাৰোবাক যোগ্য বুলি ভাবে তেতিয়া তাক নিজৰ মাজত সাঙুৰি লয়। প্ৰেম শীতল মলয়া, প্ৰেম পবিত্ৰ তীৰ্থ, প্ৰেম এটি মনোৰম নিজৰা, মাথো ইয়াৰ সোঁতত নিজকে বিলাই দিয়া উচিত। ই নিজেই নিজৰ লক্ষ্য স্থান বাচি লয়। প্ৰেম দেউকাৰ শীতল বা ই যেনেকৈ হৃদয় জুৰ পেলাই তাৰ প্ৰচণ্ড আঘাতে কলিজা থান - বান কৰি পেলায় আৰু তেতিয়া জীৱন হৈ পৰে দুৰ্বিসহ। জীৱন বাঁহীত সুৰ তুলিবলৈ পুৰুষৰ 'পুৰুষত্ব'ৰ যিমান প্ৰয়োজন যিমানেই লাগতিয়াল নাৰীৰ কোমল পৰশ। প্ৰেমাস্পদৰ পৰা

পোৱা সহযোগিতা আৰু বিশ্বাসে সহায় কৰে জীৱনতৰীত পালতৰাত আৰু এক সুনিৰ্দিষ্ট গতি দিয়াত

আমাৰ জীৱনৰ সুখ-দুখৰ আন এক সংকীৰ্ত্তন যদিও দুখৰ দিনত বেছিকৈ ভগৱানে আমাৰ মস্তিষ্কক অশ্ৰু কৰি ৰাখে: সুখৰ দিনতো ভগৱানৰ নাম লওঁ তাৰ সংখ্যা তোক নহয়। অজ্ঞানতা আৰু ভয়ৰ বাবে এদিন মানুহৰ মনত ঈশ্বৰৰ অবিদ্ভাৱ হৈছিল। সময়ৰ পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে বিজ্ঞানৰ দ্ৰুত উন্নতিয়ে ঈশ্বৰৰ ৰাজত্ব বহুখিনি সীমিত কৰি আনিলে: চন্দ্ৰ, সূৰ্য্য, গছ-গছনিত ভগৱান থকা কথাষাৰ সাধুকথাত পৰিণত হ'ল। বৈজ্ঞানিক চিন্তাধাৰাই মানুহৰ মনত এক নতুন বিপ্লৱৰ সূচনা কৰিলে। ডাৰউইনৰ 'জৈৱ ক্ৰমবিকাশৰ সূত্ৰ'ক কেন্দ্ৰ কৰি যিদিনা ধৰ্মগুৰু আৰু বিজ্ঞানী সকলৰ মাজত ইউৰোপত তৰ্ক সভা অনুষ্ঠিত হৈছিল সিদিনাৰ পৰাই 'ঈশ্বৰ'ৰ বিৰুদ্ধে মানুহৰ জেহাদৰ সূচনা হৈছিল। বিখ্যাত পদাৰ্থ বিজ্ঞানী A Brief history of time ৰ ৰচক হকিঙৰ মতে - “যি সকল অংকন বিদ্যাত পাৰ্গত তেওঁলোকেহে ভগৱানক বিশ্বাস কৰে।” তথাপিও আজি বহু মানুহে 'ঈশ্বৰ'ৰ আঠৰ তলত। ইয়াৰ কাৰণ এটাই জীৱনৰ সুখ দুখ পৰাজয়, গ্লানি আদিক 'ঈশ্বৰ'ৰ ওপৰত জাপি দি মানৱ মনে লাভ কৰে আশ্ব প্ৰবোধ আৰু অনাৰিল প্ৰশান্তি। সেয়েহে হয়তো আজিও বহুলোকৰ হৃদয়ৰ কোনো নিভৃত কোণত 'ঈশ্বৰ' জীয়াই আছে। ই মানুহৰ মনৰ পৰা সমূলি তেতিয়ালৈকে আঁতৰি নেযাব যেতিয়ালৈকে মনৰ পৰা 'ভয়' নুগুছে। আৰু 'ভয়' আঁতৰাই মানুহ জীয়াই থকাটো অসম্ভৱ। সেয়েহে হয়তো বিশ্বৰ প্ৰথম হৃদয়ন্ত্ৰ সংস্থাপন কৰোঁতা খ্ৰীষ্টিয়ান বাৰ্ণাজেও অস্ত্ৰোপ্ৰচাৰ কোঠাত সোমোৱাৰ আগতে হেজাৰ বাৰ ভগৱানক সুঁৱৰিছিল।

জীৱনৰ শেষ সময়ছোৱাত মৃত্যুৰ বাবে অপেক্ষা কৰাতকৈ ভয়ানক কি হ'ব পাৰে। মৃত্যু আমাৰ জীৱনৰ অন্ত কিন্তু ই লক্ষ্য নহয়। মৃত্যুক সাদৰৰে আঁকোৱালি ল'ব পৰাটোহে প্ৰশংসনীয়। মৃত্যুৰ ভয়ত জীৱনৰ পথত কুঁজা হৈ খোজে কাঢ়িলে পদে পদে উজুটি খোৱাৰ বাদে গত্যস্তৰ নাই। মৃত্যুক নেপাহৰি জীৱনৰ প্ৰতেটো প'ল, আনন্দমনে জীয়াই থকাটোহে সকলোৰে লক্ষ্য হোৱা উচিত।

মৃত্যুওটো এটা শিল্প
জীৱনৰ কঠিন শিলত কটা
নিৰ্লোভ ভাস্কৰ্য।

দক্ষিণ কামৰূপৰ উপভাষা : এক সমাজ-ভাষাতাত্ত্বিক অধ্যয়ন

শ্ৰী ড° ললিত চন্দ্ৰ বাড়া
জ্যেষ্ঠ প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ

১.০০ পটভূমি :

ভাৰতৰ পূব প্ৰান্তত কথিত অসমীয়া ভাষাটোৰ ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন কৰি যি কেইটা উপভাষা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে, তাৰ ভিতৰত নামনি অসমত কোৱা কামৰূপী উপভাষাটোও অন্যতম।^১ এই কামৰূপী উপভাষাটোৰো আকৌ কিছুমান আঞ্চলিক ৰূপ আছে বুলি ড° উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীয়ে উল্লেখ কৰিছে।^২ সেই কেইটা হ'ল- পশ্চিমীয়া, কেন্দ্ৰীয় আৰু দক্ষিণপৰীয়া। বৰপেটা, সুন্দৰীদিয়া, পাটবাউসী, ভৱানীপুৰ আদি অঞ্চলৰ ভাষাক তেওঁ পশ্চিমীয়া, নলবাৰী আৰু ইয়াৰ আশে-পাশে কোৱা ভাষাটোক কেন্দ্ৰীয় আৰু পলাশবাৰী, ছয়গাঁও আৰু বকো অঞ্চলৰ ভাষাক তেওঁ দক্ষিণ পৰীয়া বুলি কৈছে। এইবোৰ কামৰূপী উপভাষাৰ আঞ্চলিক ৰূপ। কিন্তু ক্ষেত্ৰ অধ্যয়ন কৰি দেখা গৈছে যে উপভাষাটোৰ ক্ষেত্ৰত অকল যে আঞ্চলিক ৰূপহে আছে, তেনে নহয়, সম্প্ৰদায় ভেদেও বেলেগ বেলেগ ৰূপ দেখা যায়। বিশেষকৈ দক্ষিণ কামৰূপত কোৱা আঞ্চলিক ৰূপটোত এই কথা বিশেষভাৱে লক্ষ্য কৰা যায়।

দক্ষিণ কামৰূপ অঞ্চলটো বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ আবাসভূমি। এই অঞ্চলটোত ব্ৰাহ্মণ, কলিতা, বৈশ্য, শূদ্ৰ আদি আৰ্যমূলীয় জনগোষ্ঠীৰ লগতে বাভা, বড়ো, গাৰো, কোঁচ আদি মঙ্গোলীয় জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলেও বসবাস কৰে। মঙ্গোলীয় মূলজ জনগোষ্ঠীসমূহ মূলত তিব্বত-বৰ্মীয় ভাষা-ভাষী আছিল। কোচসকল মঙ্গোলীয় হ'লেও তেওঁলোকে ইতিমধ্যে অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতি সম্পূৰ্ণৰূপে গ্ৰহণ কৰিছে। বড়ো আৰু গাৰো জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলে এতিয়াও তেওঁলোকৰ নিজস্ব ভাষাই কয়। কিন্তু এই অঞ্চলত বসবাস কৰা বাভাসকল প্ৰধানকৈ পাতি কয়। পাতি বাভাসকল হৈছে পূৰ্ব পুৰুষৰ বাভা ভাষা-সংস্কৃতি পাহৰি অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰা ফৈদে।^৩ হ'লেও তেওঁলোকে কোচসকলৰ দৰে সম্পূৰ্ণ ৰূপে নিজস্ব সংস্কৃতি পৰিত্যাগ কৰি অসমীয়া সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰা নাই। ফলত

তেওঁলোকে জাতি আৰু জনজাতিৰ এক সন্ধিক্ষণতে বৈ গৈছে। সেই কথা তেওঁলোকৰ ভাষাটো লক্ষ্য কৰিলে স্পষ্ট ৰূপত ধৰা পৰে। তেওঁলোকে অসমীয়া ভাষা গ্ৰহণ কৰিছ যদিও তাত বহুতো বাভা ভাষাৰ শব্দৰ প্ৰয়োগ দেখা যায়। গতিকে দেখা যায় যে এই অঞ্চলৰ জনজাতি আৰু অজনজাতি উভয়ে অসমীয়া ভাষা ক'লেও তেওঁলোকৰ ভাষাৰ মাজত কিছু প্ৰভেদ লক্ষ্য কৰা দেখা যায়। আমাৰ এই নিবন্ধটোত দক্ষিণ কামৰূপৰ অসমীয়া ভাষাটোৰে সম্প্ৰদায় ভেদে কেনেদৰে বেলেগ বেলেগ ৰূপ গ্ৰহণ কৰে, তাকে আলোচনা কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

২.০০ ধ্বনিতত্ত্ব :

২.১০ঃ ধ্বনিতত্ত্বৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে মান্য অসমীয়া ভাষাত আঠোটা স্বৰধ্বনি থকাৰ বিপৰীতে কামৰূপী উপভাষাটো সাতোটা স্বৰবৰ্ণ উচ্চাৰিত হয়।^৪ সেই স্বৰবৰ্ণকেইটা হ'ল—

ই	উ
এ	ও
এ'	অ
	আ

এই আটাইকেইটা স্বৰবৰ্ণ দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতীয় লোকসকলৰ মুখত উচ্চাৰিত হয়। ইয়াৰ বিপৰীতে জনজাতীয় লোকসকলৰ মুখত ছয়টা স্বৰবৰ্ণহে উচ্চাৰিত হোৱা দেখা যায়। এই স্বৰবৰ্ণ কেইটা হ'ল—

ই	উ
	ও
এ	অ'
	আ

২.২০ঃ মান্য অসমীয়াৰ দৰেই কামৰূপী উপভাষাতো একৈশটা ব্যঞ্জন ধ্বনি আছে।^৫ সেই ব্যঞ্জন বৰ্ণকেইটা হ'ল—

উচ্চাৰণৰ স্থান অনুসৰি		ঔষ্ঠ্য		দন্তমূলীয়		পশ্চতালব্য		কণ্ঠ্য	
উচ্চাৰণৰ ধৰণ অনুসৰি		অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ
স্পৰ্শ	অল্পপ্ৰাণ	প	ব	ত	দ	ক	গ		
	মহাপ্ৰাণ	ফ	ভ	থ	ধ	খ	ঘ		
নাসিকা			ম	ন			ঙ		
উষ্ম				চ	জ	স			হ
পাৰ্শ্বিক					ল				
কম্পিত					ৰ				

এই আটাইকেইটা ব্যঞ্জন বৰ্ণই দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতীয়সকলৰ মুখত উচ্চাৰিত হয়। আনহাতে জনজাতিসকলৰ মুখত ইয়াৰ বিপৰীতে বাইশটা ব্যঞ্জন ধ্বনি উচ্চাৰিত হোৱা দেখা যায়। সেই বৰ্ণকেইটাক উচ্চাৰণ স্থান আৰু ধৰণ অনুসৰি তলত দিয়া ধৰণে শ্ৰেণীবিভাগ কৰিব পাৰি—

মাংচ' ইত্যাদি। আনহাতে শব্দৰ অন্তিম অৱস্থানত / জ /, ঝ /, স / আৰু / হ / বৰ্ণৰ প্ৰয়োগ দেখা নাযায়। এই বৰ্ণকেইটাৰ : জ / আৰু / ঝ / বৰ্ণ / চ / বৰ্ণলৈ পৰিবৰ্তন হোৱা দেখা যায়। যেনে— লাজ : লাচ, কাজ : কাচ, বাইজ : বাইচ ইত্যাদি। মানা অসমীয়া ভাষাৰ / স / বৰ্ণটো জনজাতিসকলৰ মুখত অন্তিম

উচ্চাৰণৰ স্থান অনুসৰি		ঔষ্ঠ্য		দন্তমূলীয়		পশ্চতালব্য		কণ্ঠ্য	
উচ্চাৰণৰ ধৰণ অনুসৰি		অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ
স্পৰ্শ	অল্পপ্ৰাণ	প	ব	ত	দ	ক	গ		
	মহাপ্ৰাণ	ফ	ভ	থ	ধ	খ	ঘ		
নাসিকা			ম	ন			ঙ		
উষ্ম	অল্পপ্ৰাণ			চ	জ	স			হ
	মহাপ্ৰাণ				ঝ				
পাৰ্শ্বিক					ল				
কম্পিত					ৰ				

জনজাতিসকলৰ মাজত প্ৰচলিত অসমীয়া ভাষাৰ এই ব্যঞ্জন বৰ্ণসমূহৰ প্ৰয়োগলৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে / ঙ / বৰ্ণৰ বাহিৰে আটাইকেইটা বৰ্ণৰে আদি স্থানত প্ৰয়োগ আছে। সেইদৰে মধ্যস্থানত আটাইকেইটা ব্যঞ্জন বৰ্ণৰে প্ৰয়োগ আছে যদিও / স / বৰ্ণটো কেতিয়াবা / খ / কেতিয়াবা / হ / ৰূপে আৰু কেতিয়াবা / চ / ৰূপে উচ্চাৰিত হোৱা দেখা যায়। যেনে— অসম : অখম, বাৰিষা : বাৰিখা, বাৰিহা, মাংস :

অৱস্থানত / খ / আৰু / চ / বৰ্ণলৈ পৰিবৰ্তন হোৱা দেখা যায়। যেনে— বাস : বাখ, কাষ : কাখ, কাচ, বস : বচ ইত্যাদি। আনহাতে দক্ষিণ কামৰূপৰ জনজাতিসকলৰ মুখত শব্দৰ অন্তিম অৱস্থানত / হ / ধ্বনিটোৰ উচ্চাৰণ হোৱা দেখা নাযায়। এই / হ / ধ্বনিটোৰ অন্তিম অৱস্থানত প্ৰায়েই লোপ হোৱা দেখা যায়। যেনে— বহ : ব' আহ : আ, মাহ : মা, মানুহ : মানু ইত্যাদি।

২.৩০ঃ দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতি লোকসকলৰ মুখত অপিনিহিতৰ প্ৰয়োগ যথেষ্ট লক্ষ্য কৰা যায়। তাৰ পৰিবৰ্তে কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত জনজাতীয় লোকসকলৰ মুখত অপিনিহিতৰ প্ৰয়োগ কম দেখা যায়। এই কথা তলৰ উদাহৰণবোৰৰ পৰা স্পষ্ট হৈ পৰিব।

অজনজাতিৰ শব্দ	জনজাতিৰ শব্দ	মান্য অসমীয়া
বাইব্হা	বাৰিহা/বাৰিখা	বাৰিষা
উইৰিয়াম	উৰিয়াম	মধুৰিয়াম
কাইতা	কাতিয়া	বেঁকা
বাইহা	বাহি	বাহী
আউলা	আলোৱা	আৰৈ (চাউল)
মউহৰা	মুহৰা	মহুৰা
কুইচা	কুচিয়া	কুচিয়া (মোছ)
পাইনা	পানীয়া	পনীয়া
ধইনা	ধুনিয়া	ধুনীয়া
আইতা	আতিয়া	গড়
গুইৰা	গুৰি	গুৰি
গোইলতা	গুলতিয়া	ঢকিওৱা
ঘুইচা	ঘুচিয়া	ঘুচিয়া
মুইন্থা	মুনিহিয়া	মুনিহ

সেইবুলি জনজাতীয় লোকসকলৰ মুখত যে অপিনিহিতৰ প্ৰয়োগ একেবাৰে নাই, তেনে কথা নহয়। জনজাতীয় লোকসকলে প্ৰয়োগ কৰা দুই-এটা শব্দত অপিনিহিত লক্ষ্য কৰা যায়। যেনে— কাইজা (কাজিয়া), বইখ্বজ (ৰক্ষা) ইত্যাদি।

৩.০০ ৰূপতত্ত্ব : ৩.০১ঃ দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতি আৰু অজনজাতিসকলে ব্যৱহাৰ কৰা নিৰ্দিষ্টতাৰ্চক প্ৰত্যয়বোৰৰ মাজত পাৰ্থক্য লক্ষ্য কৰা যায়। তলত জনজাতি আৰু অজনজাতিসকলে ব্যৱহাৰ কৰা নিৰ্দিষ্টতাৰ্চক প্ৰত্যয় কেতবোৰ উল্লেখ কৰা হ'ল।

অজনজাতিৰ নিৰ্দিষ্টতাৰ্চক প্ৰত্যয়	জনজাতিৰ নিৰ্দিষ্টতাৰ্চক প্ৰত্যয়	মান্য অসমীয়া
দেল : জৰিদেল	খৰঃ জৰিখৰ	ডাল : ৰছীডাল
চপৰা : মাটি চপৰা	চাপৰা : মাটি চাপৰা	চপৰা : মাটি চপৰা

৩.০২ঃ দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতি আৰু অজনজাতিৰ ভাষাৰ মাজৰ এটা ডাঙৰ পাৰ্থক্য হৈছে যে অজনজাতিসকলে দ্বিতীয় পুৰুষৰ প্ৰয়োগত সদায় মান্যার্থ আৰু তুচ্চার্থৰ মাজত পাৰ্থক্য ৰক্ষা কৰে। কিন্তু জনজাতিসকলে দ্বিতীয় পুৰুষৰ ব্যৱহাৰত

তেনেধৰণৰ মান্যার্থ আৰু তুচ্চার্থৰ পাৰ্থক্য নাৰাখে। জনজাতিসকলৰ অসমীয়া ভাষাত দ্বিতীয় পুৰুষ সৰ্বনাম এটাই। সেয়া হ'ল 'তুই' (তই)। ইয়ে জনজাতিসকলৰ সমাজ ব্যৱস্থাত যে উচ্চ-নীচৰ পাৰ্থক্য ৰখা নহয়, সেই কথাকে দাঙি ধৰে।

৩.০৩ঃ জনজাতিসকলে অজনজাতিসকলে ব্যৱহাৰ নকৰা কেতবোৰ বহুবচনাত্মক প্ৰয়াতৰ প্ৰয়োগ কৰে। যেনে—
-খল : সম্বন্ধবাচক শব্দৰ পিছত প্ৰয়োগ হয়। যেনে—
মামাখল (মোমাইসকল)।

-খান : সম্বন্ধবাচক শব্দৰ পিছত প্ৰয়োগ হয়। যেনে—
গাডুৰখান (গাভৰুসকল)।

-হা : সৰ্বনামৰ পিছত প্ৰয়োগ হয়। যেনে— তাহা (সিহঁত)।

-না : সৰ্বনামৰ পিছত প্ৰয়োগ হয়। যেনে— তানা (সিহঁত)।

৩.০৪ঃ দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতিসকলে ব্যৱহাৰ নকৰা কেতবোৰ নিৰ্দিষ্টতাৰ্চক প্ৰত্যয়ৰ প্ৰয়োগ জনজাতিসকলে কৰা দেখা যায়। যেনে—

-গো : প্ৰাণীবাচক আৰু অপ্ৰাণীবাচক শব্দ আৰু সৰ্বনামৰ পিছত এই '-গো' প্ৰত্যয়ৰ প্ৰয়োগ হয়। যেনে-ইগো (এইটো), কুৰ্মাগো (আলহীজন), মানুগো (মানুহজন), সিগো (সেইটো) ইত্যাদি।

-আতি : গোট আৰু দীঘল বস্তুৰ ক্ষেত্ৰত এই প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ হয়। যেনে- খুৰি আতি (খৰিবোজা), কুঁহিয়াৰ আতি (কুঁহিয়াৰ বোজা)

-চাকা : ফল-মূলৰ টুকুৰা বুজাবলৈ '-চাকা' প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে- আমচাকা (আমচকল), আলুচাকা (আলুচকল), লাউচাকা (লাওচকল) ইত্যাদি।

-চৰা : কোনো বস্তুৰ থোক বা থুপক বুজাবলৈ এই প্ৰত্যয়ৰ ব্যৱহাৰ হয়। যেনে- কলচৰা (কলথোক), তামুলচৰা (তামোল থোক) ইত্যাদি।

৩.০৫ঃ দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতিসকলে ব্যৱহাৰ কৰা ৰূপটোৰ সম্বন্ধ কাৰকত '-ৰ' বিভক্তিৰ প্ৰয়োগ হয়। কিন্তু জনজাতিসকলে প্ৰয়োগ কৰা ৰূপটোত সম্বন্ধ কাৰক বুজাবলৈ '-ৰ লাগা' উপপদ অথবা '-লা' বিভক্তিৰ ব্যৱহাৰ হয়। যেনে-

মোৰ লাগা (মোৰ), তাৰ লাগা. (তাৰ) মোলা (মোৰ) ইত্যাদি।

৪.০০ শব্দগত পাৰ্থক্য :

দক্ষিণ কামৰূপৰ জনজাতীয় আৰু অজনজাতীয়সকলৰ অসমীয়া ভাষাত বেছিকৈ পাৰ্থক্য লক্ষ্য কৰা যায় শব্দসমূহৰ প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত। অজনজাতীয় লোকসকলে প্ৰয়োগ নকৰা কেতবোৰ শব্দ জনজাতীয় লোকসকলে প্ৰয়োগ কৰা দেখা যায়। এই শব্দসমূহৰ বেছি ভাগৰে মূল উৎস বাভা, বড়ো আদি জনজাতীয় ভাষাসমূহ। তদুপৰি জনজাতীয়সকলে প্ৰয়োগ কৰা কেতবোৰ শব্দৰ মূল নিৰ্ধাৰণ কৰাটো সহজ নহয়। সেইকাৰণে এনেকুৱা শব্দবোৰক স্বকীয় শব্দ বুলি নামকৰণ কৰি ইয়াত আলোচনা কৰা হৈছে। এইখিনিতে এটা কথা উল্লেখ কৰিবই লাগিব যে দক্ষিণ কামৰূপৰ অজনজাতীয় লোকসকলে প্ৰয়োগ কৰা বহুতো শব্দৰে মূল উৎস বাভা, বড়ো আদি জনজাতীয় ভাষাসমূহ। তলত অজনজাতীয় আৰু জনজাতীয় লোকসকলৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখিবলৈ পোৱা শব্দ কেতবোৰৰ উল্লেখ কৰা হ'ল।

অজনজাতীয় শব্দ	জনজাতিৰ শব্দ	মান্য অসমীয়া
টেঙেৰা	টেংনা	শিঙৰা (মাছ)
প'ত	পুত	বোকা
জুকুন্দ/জুগুন্দ	মুঠি	জুমুঠি
কাপুৰ	কাফুৰ	কাপুৰ
ইন্দুৰ	উন্দুৰ	এন্দুৰ
আমলোখু	গইলন	আমলখি
বইবহান	পানী	বৰষুণ
আউলা	আলোৱা	আৰৈ (চাউল)

এই ক্ষেত্ৰত এটা বিশেষ কথা লক্ষ্য কৰা যায় যে অজনজাতি আৰু জনজাতিসকলে কিছুমান একে শব্দ ব্যৱহাৰ কৰে; কিন্তু সেইবোৰৰ অৰ্থ বেলেগ বেলেগ হয়। যেনে-

শব্দ	অজনজাতিৰ আৰ্থ	জনজাতিৰ অৰ্থ
চৰে	চৰাই	কুকুৰা
দাৰা	মূল আলিৰ পৰা ফালৰি কাটি যোৱা	
	সৰু ৰাস্তা	নদী
চুইচা/চুচিয়া	এলেছৱা	চতুৰ
থাক	থাক	শুৱা
পোহৰ	পোহৰ	দিন
পানী	পানী	পানী আৰু বৰষুণ উভয়কে বুজায়

শব্দ	অজনজাতিৰ আৰ্থ	জনজাতিৰ অৰ্থ
থুথ	ঠোট	চৰাইৰ ঠোট আৰু মানুহৰ ওঁঠ উভয়কে বুজায়
আপী	ছোৱালী	বোৱাৰী
কাতা-মাৰা	কটা মাৰা	খেতি চপোৱা, মৰণা মৰা কাৰ্য
দিন	দিন	আকাশ
গাও	গান গাও	শকত ইত্যাদি।

জনজাতিসকলে কেতবোৰ এনেকুৱা শব্দ ব্যৱহাৰ কৰে, যিবোৰ সাধাৰণতে অজনজাতিসকলে ব্যৱহাৰ নকৰে। এনেকুৱা শব্দবোৰৰ বেছি সংখ্যকৰে মূল বাভা, বড়ো আদি জনজাতীয় ভাষাবোৰ। এই শব্দবোৰে জনজাতিসকলৰ সমাজ ব্যৱস্থা, ধৰ্মীয় ব্যৱস্থা, সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন দিশ আদি দাঙি ধৰে। তেনেকুৱা ধৰণৰ শব্দ কেতবোৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

বাভা ভাষাৰ শব্দ :

আউতা (পগা), আওছা / আংছা (এবিধ ফালি), আওতা (থপ্ থপীয়াতকৈ ৰান্ধ), আওৱায় বাওৱায় (ইফাল-সিফাল), আত্ৰেঙা (খঙাল), আবালকা (এবিধ টেঙামৰা জাতীয় বনৰীয়া তৃণ), আমছিংৰি (টেঙেছি টেঙা), আলতুৱা (সহজ), আলায় (ওমলাই ৰাখ), আলামালা (অলপ, এৰাধৰাকৈ), আয়া (মা), উচিলিংকা (জিলী), উফা ফাক (হতবুদ্ধি হ, আচৰিত হ), কাশুং (মেথনি), কাৰা (এক বিশেষ ধৰণৰ বাঁহী), কাৰাং (ঘূৰি ফুৰ), কিৰা (প্ৰতিজ্ঞা), কেত্কেত (কঠিন), কেল্কা (বাকলি গুচা), কোন্দ'লা (কোচ), খাখিৰি (কঁৰাল), খাচ্ৰেং (শাল পাতেৰে তৈয়াৰ কৰা এক ধৰণৰ বিড়ি), খাম (জাহ যোৱা, জীন যোৱা), খাম (ঢোল), খিজ্লায় (ধেমালি কৰ), খুদুনা (খুতুৰা শাক), খেচেচেপে / খেচেপা (ঠেক, সৰু), খোক্চি (এগৰাকী দেৱীৰ নাম), খোংৰা (গেছত থকা ফুটা), গংচোলেঙা (উদাস, উন্ননা), গৰং (পাহাৰৰ সুৰঙ্গ), টেংনা (শিঙৰা), ঘগ্গা (ডাঙৰ), চ'কৈয়া (টোকোৰা চৰাই), স'ল'ঙা (গছৰ দীঘল আৰু পোন ডাল), চিলিক্ চালাক্ / চিলিলিক্ চালালাক (উজ্বল), চুঙুলি, (বাঁহৰ বেৰৰ খুটি), চেপন (ঠেক), চেপেপেক (ঠেক), চৌ চৌ (বেছি), সামা (উৰাল মাৰিৰ মূৰত লগোৱা ধাতুৰ খাৰু), সাৰা (দূত), সিদায় (এবিধ বনৰীয়া গছ), ছেও ছেওৱা (মাতটো সৰু হোৱা), ছেছেং (মাথিয়ে কণী পাৰা), জ'লা / জংলা (মূৰ্খ), জাকাৰাউ (বিশৃংখল হৈ থকা), জাকাহি (পৰিষ্কাৰ হৈ নথকা তিবোতা),

জাংখলা (জখলা), জাছি / জাঁথি (বাঁহেৰে তৈয়াৰী মদ চেকা পাত্ৰ), জাম্পুপুৰ (জোপোহা), জাম্বুৰা (ববাব টেঙা), জাল্মা (তেলেতীয়া / চকুৰে ভালকৈ নেদেখা), জালাক্-জুলুক / জলালাক-জুলুক (একেথৰে চাই থকা), জাৰা (পাগল / অজলা), ঝৰা (নিজৰা), ঝিলিং ঝালাং / ঝিলিলিং ঝালালাং (বিশৃংখলভাৱে ওলমি থকা), ততেং (তক্ষক), তন্দলেংকা (বাট্টেটোকা), তুপ্ৰা (ঘূৰণীয়া), তুৰুং (পাখি গজা উই পৰুৱা), তেপ্ৰা (বাওনা), থ'ৰা (একগোট হ / লগ লাগ), থ্ৰা থ্ৰি (সোপাসোপে), থুথিমলা (এবিধ গছ), থেল থেল বেল বেল (ঢিলা আৰু লেতেৰা), দাইদি (এবিধ ধাতুৰ বাদ্য যন্ত্ৰ), দামল / দাম্বল (বাৰীৰ চৌকাষে দিয়া ঢাপ), দাম দাম / দামেন (বহুত), দোদো (ঠাণ্ডাৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ ডিঙিত গাঁঠি দি ওলমাই বখা এবিধ কাপোৰ), নাৰেঙা (বিবাস্ত্ৰ পুঁজ ওলোৱা বেমাৰ), নেমৰাছং (নমস্কাৰ), পাঘোন (এক ধৰণৰ অপদেৱতা), পাজাৰ (গামোচা), পায়পুৰ্বিকি (বুলবুলি), পিলিং পিচিং (বিশৃংখলভাৱে থকা), ফচচং (সোৱাদহীন), ফচেঙা (ভেকেটা ভেকেট), বাদিতিকা (কাঠৰোকা), বাৰা (অৰ্পন কৰ), বাৰায় (মাতৃ সূত্ৰে লাভ কৰা গোত্ৰ বিশেষ), বেল বেল (বহুত), বুৰেঙা (একপ্ৰকাৰ বাদ্য যন্ত্ৰ), ভম্বৰা (শকত / নেজাল / নোমাল), ভালা (এক বিশেষ ধৰণৰ গছ), ভুচুৰা (লেতেৰা / অনাৱশ্যকভাৱে শকত হোৱা), ভুতিয়া (কুমন্ত্ৰ জনা মানুহ / ডাইনী), মাছলেংকা (মাছৰোকা), মাৰু (এবিধ লতা), মাহাৰি (গোত্ৰ), মেমাং (প্ৰেতাছা), মেমেনা / মেমেৰা (অতিপাত সৰল), মোকা (কাঠৰ কোমল অংশ), বিফান (তিৰোতাই পৰম্পৰাগতভাৱে পিন্ধা এবিধ কাপোৰ), লাঙা (এক দেৱতা), লোদা (ডোখৰ), হাক্দাক (খৰধৰ), হাকা (খেদা), হাচা / হান্চা (এবিধ ডিঙিত পিন্ধা অলঙ্কাৰ), হাছং (দেশ), হাম্মাই (কিনা পাবলৈ ব্যগ্ৰ হ), হাৰাৰ (মথাউৰি) ইত্যাদি।

গাৰো ভাষাৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা শব্দ :

আৰা (ঝুম খেতি), ঝৰা (নিজৰা), তিক্‌লি (টেকেলি), থেখ্ৰা (থেকেৰা টেঙা), দোঙা (দোং), খোলা (ডাঙৰ), নোনো (ভাই অথবা ভনী), মাচাং (কাঠ ফালিবৰ বাবে পতা চাং), লুংখা/লুংখি (খাং) ইত্যাদি।

বড়ো ভাষাৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা শব্দ :

আগায় (আমোৱাই), আথ্ৰা (এবিধ বন), আতিয়া (নৰ্মদা), আথা (এঠা), আবাং জবাং (মিহকে পায় তাকে কোৱা), আৱ্ৰা (হোজা), আল্‌জাল (কামত আউল লগাই দিশ হেৰুৱাই পেলোৱা), কধৰা (আধৰি), খ'খা (এবিধ মাছ মৰা সঁজুলি),

খ'মলা (একে লগ কৰা), খাখা খিখি (মুখামুখি হৈ গালা গালি কৰা), খাদা (গোবৰ-জাবৰ পেলোৱা বাঁহেৰে সজোৱা পাচি), খামাল (কাঠৰ দম), খেৰ্খা (খৰাহী), খিদলায় (ঠাট্টা-বিদ্ৰুপ কৰা), গথবথব (নীৰ-নিথৰ হৈ থকা), গাংতি (কামলতি বা তেনেকুৱা ঠাইত উঠা ফোঁহা), চৰ্পা (উৰি ফুৰা আৰু জীৱ-জন্তুক কামোৰা এবিধ সৰু পোক), চুচুনি (কলগছৰ শুকান পাত), তাগেন (টাঙোন), দৱা (গাত ফুলি উঠা ফোঁহাৰ নিচিনা সৰু সৰু অংশ), দৰখ (এৰাল), দাপোনা (বাছ), দোমাচা (বৰ্ণ শংকৰ), ফাত্ৰা (মিছলীয়া), বতিয়া (বেজিত ভৰোৱা সূতা), বদা (ধাৰ নথকা, চোক নথকা, নিৰোকা চামোন), বেল্‌তায় (ওপৰৰ পৰা তললৈ মূৰ কৰ), মেজেঙা (এবিধ বনৰীয়া শাক), বয়না (ধান, সঁৰিয়হ আদি জমা কৰা সঁজুলি), লদ্বা-লুদ্বি (টুকুৰা-টুকুৰ), লাংকা (বহুত দূৰ), লাথুৱা (দুষ্ট) ইত্যাদি।

স্বকীয় শব্দ :

দক্ষিণ কামৰূপৰ জনজাতিসকলে এনেকুৱা শব্দ কিছুমানৰ প্ৰয়োগ কৰে, যিবোৰৰ মূল কোনো ভাৰতীয় আৰ্য ভাষা বা আৰ্য-ভিন্ন ভাষাত পোৱা নাথায় অথবা কোনো বিদেশী ভাষাৰ পৰাও অহা নাই। তেনে ধৰণৰ শব্দ কিছুমান হ'ল— আকছি (বাঁজী ঔ), অকৰা গণ্ডটি (এগেকুৱা), অখৈয়া (অহংকাৰী), আওৱাই-বাওৱাই (ইফালে-সিফালে), আওতাইল' (ছাটি মাৰি ল), আউৰা লাগ (প্ৰথম সন্তান সন্তৱা হ), আকাছবি কৰুৱা (ঈগল), আখ্ৰেঙী (খঙাল, জেদী), আতাং তিং (অতি উগ্ৰ, বিৰক্তিকৰ), আদি-বিদি (অসুবিধা, দিগদাৰি), আন্দু (এলান্দু), আবা-জাৰা (কিবা-কিবি), আমত (যকৃত), আৰেঙ আৰেঙে (আঁতৰে আঁতৰে), আৰেঙা (অসহজ্জ, অসং ব্যক্তি), আলাং ঝালাং (আলেঙে আলেঙে), আয়চা (মাছ মাছ গোন্ধোৱা), আয়ৰা চবে (বন কুকুৰা), আয়ৰা ফুল (এবিধ পৰম্পৰাগত ফুলৰ চানেকি), ইথ্ৰি (এৰাই যোৱা), উক্‌তা (নাকেৰে মাটি খোচৰ), উক্‌তি (পোৱালি নিদিয়া গাহৰি), উঘুলা (উভাল), উৰাং ফাৰাং (উৰণীয়া), উছম (উমনি), এন্দেৰ গেন্দেৰ (অতি বেছিকৈ আহাৰ খাই দেহ-মন ভাল নলগা অৱস্থা), ওনা (শুন), কপিলি সব (হাতীপটি), কৰ (কলি), কৰ্কা (শ্মশান), কয়া (কেতেকী ফুল), কাকোৱা (কাক বাঁহ), কাথল ফুলীয়া (ডাঠ হালধীয়া), কানকুৰিকা (এবিধ চাকৈ চকোৱা), কাম (আদ্যশ্ৰাদ্ধ), কাম্‌ছায়া (ব'দ নপৰা ঠাই), কাৰা (প্ৰথম মাটি চহোৱা), কাৰে গুৰা (সাদহ গুৰি), ছান খেৰ (ঘৰৰ চালৰ পুৰণি খেৰ), কাহিকুলি (এবিধ হেতেলুকা জাতীয় চৰাই), কুৰা (বোটলা), কুৰুকুৰি থোপা

(জুপিতৰা), কেৰখা (বলিশাল), খেপেনা (ফেৰেঙণি), কেনেং-মেনেং (ক্ষীণ আৰু দীঘল), খাতি (কাঠি), খাপৰ (খাঁঠি), খুদুনা (খুতুৰা শাক), গইলন (আমনখি), গজৰা (খঙাল লোক), গাথিয়া (চুটি চাপৰ লোক), গৰা (গোবোহা), গাইন (উবাল মাৰি), গাও লেন্দেবায় (গা ঘেলায়), গাংতি (কাষলতি), গাজা টেঙা (পকা খৰিচা), গাৰাত লাগা (শুকাব নজনা ঘা), গাৰি (দোপতি), গাৰিয়া (এলেহুৱা), গাল্দাদাপ (সকলো ফালে ঢাক খোৱাকৈ), গাত্ৰা ঝাপি (এবিধ জাপি), গুজিবাৰি (খৰিকা), গেন্দা ফুল (নাৰ্জী ফুল), গৰা মত (আগদিনাখন খোৱাৰ পিছত থৈ দিয়া চোক নথকা সেৰেকা মদ), ঘৰচকিয়া (ঘৰ চিৰিকা), ঘাঙাব (খেকাৰ), ঘাৰ (কাফ্ৰ, ডিঙি), ঘাৰধানা (গলধন), যোগোলা বেং (বামুণ ভেকোলা), চকা (চৰাই), চত্কি (গছক), চৰে মাহিৰি (থুপিতৰা), চাতিয়া (কঠ), চালাঙি (চালনি), চিল্পিপকা (পইতাচ'বা), চুত্ৰমাৰা উকোৱা (খঙত একো নাই হৈ উগ্ৰমূৰ্তি ধৰা), চেংজাৰা (আদ বলিয়া পুৰুষ), চেঙা (পোৰা), চেম্খা (লিকটা), জাংথাৰা (কলাফুলৰ সন্মুখৰ অংশ), জাৰা বা (এবিধ বাঁহ), জুলতুক জালতাক (জখলাকৈ), জোঙা (মদৰ পাত্ৰ, তেনে পাত্ৰত খোৱা মদ), জোনামাহী (জোনাকী পৰুৱা), ঝাওৰা (আধা সিজা কৰ), ঝাঙি (হেদালি), ঝাপা গাজ (যুৰিয়াকৈ দাঁত গজ), ঝাৰ (মদৰ চোক), ঝাৰুৱা (বনজ, জাৰজ), ঝালা (পুৰণি কুৱা চাফা কৰা), ঝালমা (তেলেতীয়া), ঝিমা (শিথিল হোৱা), ঝেলমা পোকা (জামৰলি পৰুৱা), ঝেলেম লেম (অতি দীঘল, লেম লেমীয়া), ঝেলেলেও (লেহুকা), ততৰেঙা (শুকাই ক্ষীণাই যোৱা), তালি বালি (ধেমালি, বগৰ), তিক্‌লি বৰণ (কোদো ববল), তিক্‌ তিকালি (এবিধ ফৰিং), তেক্তেকিয়া (ধনেশ), তোতল (টেটু, পাকস্থলী), থদ্ৰা পৰ (ঠেটুৱৈ লাগ), থৰ্কা (টনি মাৰি সুমুৱাই

ল'ব পৰা বাঁহৰ চুঙা), থানি (ঠাল-ঠেঙালি), থুবথুৰিয়া (অতি চোকা, ধাৰাল), থেৰেন্না (খুন্দা খোৱা), দমাচকি (ঘৰ চিৰিকা), দমাচকি ফুল (এবিধ ফুলৰ চানেকি), দান্দিলিকা (মেদেলুৱা গছ), দাফিয়া (ফমুটি মাৰ), দীঘল পেটি (বন্ধুটী নাচত ব্যৱহৃত তেল), দিলং/দিল পখি (দহিকতৰা), দেও ধনুক (বামধেনু), দেওৱা (মেঘ, পাৰ হৈ যোৱা), দেনা (দেউকা), ধুন্দুলী (লুধুমী), ধুপুৰীয়া (নিজকে জাহিৰ কৰা লোক), ধেকন (ঢোকা), ধেম্না (প্ৰথম পতি অথবা পত্নীৰ মৃত্যুৰ পিছত গ্ৰহণ কৰা দ্বিতীয় স্বামী বা পত্নী), হেৰ্কা পুখি (চেনি পুঠি), ধোবানী চকা (ডাউক), নাক ছিৰা ভাং (নাকেৰে তেজ ওলোৱা ৰোগ), নাক্‌ চিল্কা (চাতক), নাৰি (নাভি), পকা ৰুদ (ভৰ দুপৰীয়া), পাছা (কাণফুলি), পাদুৰি পোকা (এবিধ বিষাক্ত পোক), পাৰ্‌কানা (পাৰ, গড়খাৱৈ), পিখল (কলিজা), পিখল ডাঙাৰা (সাহসী), পুখুলি (খুবুলি), পেতা (মাছৰ ভুৰক), বাঙলা (ডাল), বাছ পখি (শেন চৰাই), ৰাজা কল (বৰতমনি কল), বাতিক্তিকা (বতা চৰাই), বাৰ' বৈতালী (বাৰ পৈয়াতী), বুকুলা (ভুৰক), ভতকৃতক (একেথৰে বহি থকা), ভাৰী গান (এবিধ লোক নাট্যানুষ্ঠান), মকৰ্দমা (এবিধ ফুলৰ চানেকি), মৰেঙা (নিশকটীয়া, দুৰ্বল), ময়ৰা ফুল (এবিধ ফুলৰ চানেকি), মাখি ফুল (এবিধ ফুলৰ চানেকি), মাজুংহাৰা (ৰাজ হাড়), মুতুৰি (মুত্ৰাশয়), ৰাঙী কল (মালভোগ কল), ৰাবন বুকুলা (আকাশী লতা), ৰায়াল সাপ (এবিধ বিষাক্ত সাপ), লোথোথোক (টোকোলা, লঠঙা), সৰ্ (বিন্ধা, ফুটা), সাত ভাই তাৰা (সপ্তৰ্ষি মণ্ডল), সাৰা (মেল মাতি ফুৰা আৰু পূজা আদিৰ বাবে দান) বৰঙণি তোলা সমাজৰ এক শ্ৰেণীৰ লোক), সিন্দল (চুঙাত সাঁচি ৰখা শুকান মাছৰ গুৰি), সিংৰা ফুল (এবিধ পৰম্পৰাগত ফুলৰ চানেকি), হানায়োঁৰা (এক দেৱতা, একধৰণৰ গীত-নাচৰ অনুষ্ঠান) ইত্যাদি।

পাদটীকা :

- ১। Dr B. K. Kakati : Assamese -Its Formation and Development
- ২। Dr U. C. Goswami : A Study on Kamrupi : A Dialect of Assamese
- ৩। ড° উপেন ৰাভা হাকাচাম : ৰাভামিজ ভাষা আৰু সাহিত্য
ড° ললিত চন্দ্ৰ ৰাভা : ৰাভামিজ- অসমীয়াৰ এটা নৃগোষ্ঠীয় উপভাষা : এটি অধ্যয়ন (অপ্ৰকাশিত গৱেষণা গ্ৰন্থ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়)
- ৪। Dr. U.C. Goswami : প্ৰাগুক্ত গ্ৰন্থ।

সুৰৰ অৰণ্যত

শ্ৰী ড° কমলেশ্বৰ ঠাকুৰীয়া

জ্যেষ্ঠ প্ৰবন্ধা, অসমীয়া বিভাগ

কা

ঠমাধু, পোখৰা, চিকিম, দাৰ্জিলিং আদি পাহাৰীয়া ঠাইকেইখন পৰ্যটকৰ প্ৰথম পচণ্ডৰ মূলতে হ'ল ইয়াৰ নৈসৰ্গিক সৌন্দৰ্য আৰু আধুনিক জীৱন যাত্ৰাৰ অপৰূপ সমন্বয়। পাহাৰ-পৰ্বত, নৈ-নিজৰা, অটব্য অৰণ্যৰ মাজে মাজে মসৃণ পথেৰে যেতিয়া ভ্ৰমণ আৰম্ভ হয়, মনটো যেন ৰুঢ়-বাস্তৱ সংসাৰৰ পৰা পশ্চাৎগমন কৰে দূৰ-সুদূৰ বহুদূৰ বহস্যময় এক নিৰ্জন জগতলৈ, য'ত নাই কিলবিল জন অৰণ্য, কোলাহল, পৰস্পৰ হিংসা অসুয়া আদি। প্ৰকৃতিয়ে ভূৱন ভুলোৱা ৰূপৰ পোহাৰ মেলি বহি আছে আতুৰ-আকুল ব্যাখিত জনৰ বাবে। কেতিয়াবা ঘণ অৰণ্যৰ মাজ পালে গাড়ী ৰখাই জংগলৰ নীৰৱতা, চৰাই-চিৰিকতিৰ কাকলি, নদীৰ স্ৰোতৰ গৰ্জনে মনত এক বুজাব নোৱাৰা অৱস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰে। তীক্ষ্ণানৈৰ পাৰে পাৰে গেংটকলৈ যোৱাৰ পথত, ব্যাস নদীৰ পাৰে পাৰে কুলু-মানালী বা জনা-অজনা নৈ নিজৰাৰ তীৰে তীৰে পোখৰা বা কাঠমাণ্ডুলৈ যোৱাৰ পথত জুৰ বতাহ জান-জুৰি, নৈ-নিজৰাৰ কুলুকুলু সুৰ, চৰাইৰ কঠৰ মৰ্মৰ ধ্বনি যেন কোনো সুধা কঠৰ শিল্পীৰ সপ্তস্বৰৰ সমাহাৰ। দেশ-বিদেশৰ পৰ্যটক, দেশী-বিদেশী কৃষ্টি-সংস্কৃতিক আকোঁৱালী নিজস্ব পথৰ গতি কৰা চহৰীয়া জীৱন যাত্ৰাই মনত প্ৰদান কৰে অন্য এক যাত্ৰা। হোটেলৰ ৰুচীপূৰ্ণ খাদ্য, চহৰৰ জাকজমকতাপূৰ্ণ বিবিধ সামগ্ৰী, মানুহৰ সমাগম, বন্ধু-বান্ধবৰ সৈতে মনোজ্ঞ আলোচনা এক পাহৰিব নোৱাৰা মাদকতা।

কেমেৰাৰ লেন্স বা চেলুলয়ডত ধৰি ৰাখি ভ্ৰমণ কালৰ স্মৃতি ৰোমন্থন আজিকালি সহজ উপায়। কিন্তু কেতিয়াবা এই পদ্ধতিয়েও স্মৃতিৰ মানসপটত অঙ্কিত হৈ থকা প্ৰতিচ্ছবি যেন ভাস্বত কৰি তুলিব নোৱাৰে। তাৰবাবে প্ৰয়োজন হয় এটি সৰু ৰাকমেনৰ। ভ্ৰমণৰ সময়ত টেপৰেকৰ্ডাৰত বাজি উঠা গানে পিছলৈ স্মৃতি ৰোমন্থনত এক সুকীয়া ভূমিকা লয়। নেপাল, দাৰ্জিলিং, চিকিম বা দিল্লী ভ্ৰমণ মোৰ বাবে অতি প্ৰিয় হোৱাৰ

কাৰণ হ'ল, এই অঞ্চলৰ বজাৰসমূহত পোৱা বিভিন্ন ভাষাৰ গীতৰ কেছেট বা কমপেঙ্ক ডিচ সমূহ। সুবিধা পালেই পচণ্ডৰ শিল্পীৰ গীত নিৰলে শুনি সেই সময়ৰ অনুভূতিখিনিক স্মৃতিৰ মণিকোঠাত সযতনে সংৰক্ষিত কৰিবলৈ যত্ন কৰোঁ। পৰৱৰ্তী কালত মাজে সময়ে সেই গীতবোৰ শুনিলে মনটোৱে যেন অজানিতে বিচৰণ কৰি ফুৰে এৰি অহা স্মৃতি বিজড়িত সেই বয়সকালত।

আমাৰ দেশ আৰু পাকিস্তানৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বৰ সুখদায়ক নহয়। দুয়ো দেশৰ বৈৰীতাৰ ভাৱ আঁতৰাবলৈ বাবে বাবে চেষ্টা কৰা হয় যদিও প্ৰতিবাৰেই সেই চেষ্টা বিফল হয়। সীমাৰ সিপাৰে কি হৈছে সৰ্বসাধাৰণে তাক প্ৰত্যক্ষভাৱে জনাৰ সুযোগ বিৰল। তথাপি সীমা উলংঘন কৰি যিদৰে প্ৰৱেশ ঘটে অবৈধ অনুপ্ৰৱেশকাৰীৰ, একেদৰে প্ৰৱেশ ঘটে বিভিন্ন চোৰাং সামগ্ৰীৰো। দিল্লীৰ মীনা বজাৰত এনেদৰে অহা অনেক সামগ্ৰী পোৱা যায়। কিন্তু এই বজাৰখনৰ মোৰ বাবে প্ৰধান আকৰ্ষণ হ'ল ইয়াৰ অলিয়ে-গলিয়ে গঢ়ি উঠা বিভিন্ন চি.ডি. কেছেটৰ দোকানসমূহ। লালকিল্লাৰ ওচৰৰ চিটিবাছ ষ্টপেজত থিয় হ'লেই দৃষ্টিগোচৰ হয় জামা মজিদৰ কাষত ভিন্ন সংস্কৃতিৰ পয়োভৰত গঢ়ি উঠা মিনা বজাৰখন। বজাৰখনৰ অলিয়ে-গলিয়ে ঘূৰি ফুৰিলে ভাবেই নহয় সেয়া যে হিন্দুস্তানৰে এটা ব্যস্ততাপূৰ্ণ অঞ্চল। অনুভৱ কৰা যায় এক সুকীয়া ৰোমাঞ্চ। বিভিন্ন কেঁচা-পকা সামগ্ৰীলৈ গ্ৰাহকৰ মুখলৈ চাই থকা বিক্ৰেতাৰ সৰল দৃষ্টিত কিবা যেন এক অহেতুক অনুসন্ধিৎসা। কোনে জানে তাৰ অন্তৰালত হয়তো নিহিত হৈ থাকে এক বিশেষ ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায়ৰ ৰাজধানী স্বৰূপ মিনা বজাৰত প্ৰৱেশ কৰা নিত্য নতুন পৰ্যটকৰূপী গ্ৰাহকৰ চকুৰে-মুখে প্ৰকাশ পোৱা কোঁতুহল? তুলনামূলকভাৱে অপৰিষ্কাৰ দিল্লীৰ এই অঞ্চলৰ বজাৰ এলেকাৰ অচিনাকী গোন্ধে সততে আমনি কৰে। এজন বিক্ৰেতাক মোৰ

প্ৰিয় পাকশিল্পী নাহিদ আখটাৰৰ কিবা কেছেট পোৱা যায় নেকি সুধিছিলোঁ। ক'লে, পোৱা যাব, কিন্তু তেওঁ যি দাম কয় তাকে দিব লাগিব।

শিল্পীৰ বাবে দেশৰ পৰিসীমা নাথাকে। কোনো বাধাৰ প্ৰাচীৰে শিল্পীৰ প্ৰতিভাক সীমাবদ্ধ কৰি ৰাখিব নোৱাৰে। একে অৰ্থতে মেহদী হাচান, গোলাম আলী, নচৰৎ ফটেহ আলী খাঁ, আতাউল্লা খান, আদনাদ চামি, আমানত আলী, নায়েৰা নুৰ, বেষমা আদি পাকিস্তানৰ এইসকল লক্ষ প্ৰতিষ্ঠ কণ্ঠ শিল্পী ভাৰততো সমানে জনপ্ৰিয়। মেহদী হাচান পাক ফিল্ম শিল্প জগতৰ এগৰাকী প্ৰখ্যাত পাৰ্শ্ব গায়ক। অৱশ্যে দুগৰাকী পত্নীৰ গৰাকী আৰু চৈধ্যটি সন্তানৰ পিতৃ মেহদী হাচান চাহাব দেশ-বিদেশ খ্যাত গজল গায়ক ৰূপেহে। আন এগৰাকী বয়সে গৰকা পাকিস্তানী গজল গায়ক গোলাম আলী আৰু মেহদী হাচানৰ জনপ্ৰিয়তা পাকিস্তানতকৈ ভাৰততহে অধিক। এসময়ত তেনেই সীমিত পৰিৱেশত গতানুগতিক ভাৱে চলি থকা লঘু সংগীত গজল অতিশয় জনপ্ৰিয় সংগীত হিচাপে যি সকলে প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে সেই সকলৰ ভিতৰত বেগম আখটাৰৰ পিছতে মেহদী হাচান আৰু গোলাম আলীৰ স্থান। গজল গায়ক প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে সেইসকলৰ ভিতৰত বেগম আখটাৰৰ পিছতে মেহদী হাচান আৰু গোলাম আলীৰ স্থান। গজল গায়ক হিচাপে গগনচূষী সাফল্য লাভ কৰা মেহদী হাচান আৰু গোলাম আলীয়ে এতিয়াও দেশৰ বাহিৰে-ভিতৰে শত-সহস্ৰ সংগীত প্ৰেমীক তেওঁলোকৰ অনন্য গায়ন শৈলীৰে বিমোহিত কৰি আছে। মেহদী হাচান, গোলাম আলীকে ধৰি আবিদা পাৰবীণ, চাবী ভাতৃদ্বয়ৰ দৰে বহুতো চুফীকণ্ঠৰ গায়ক-গায়িকা ভাৰতীয় শ্ৰোতাৰ বাবে চিনাকি যদিও এনে অনেক পাকিস্তানী কণ্ঠ শিল্পী আছে যিসকল অতি গুণসম্পন্ন শিল্পীৰ গীত-মাত আমাৰ দেশত সহজলভ্য নহয়। মীনা বজাৰৰ বিপনীসমূহত এনে গায়ক-গায়িকা সকলৰ নকল কেছেট আৰু দৃশ্য-শ্ৰব্য চি, ডি সমূহ সজাই থোৱা থাকে। আমাৰ দেশত স্বল্প পৰিচিত তেনে এগৰাকী শিল্পী হ'ল নুৰজাহান। পাকিস্তানৰ লতামঙ্গেশকাৰ স্বৰূপ এই শিল্পী গৰাকী দেশ বিভাজন হোৱাৰ আগতে ভাৰতৰে হিন্দী চিনেমা জগতৰ জনপ্ৰিয় গায়িকা আৰু মোহময়ী অভিনেত্ৰী আছিল। ভাৰতত তেওঁৰ যিবোৰ সংগীত সহজে উপলব্ধ, সেই গীতবোৰ চল্লিশ-পঞ্চাশ দশকৰ। স্বাভাৱিকতে সেই সময়ৰ সংগীতে এতিয়াৰ সকলো শ্ৰোতাকে সমানে আনন্দিত কৰিব নোৱাৰে। দেশ-বিভাজন হোৱাৰ পিছত এই প্ৰখ্যাত শিল্পী গৰাকী সীমাৰ সীপাৰে অন্ততঃ ভাৰতীয় দৰ্শক শ্ৰোতাৰ বাবে হেৰাই থাকিল। প্ৰতিবন্ধকতাই

প্ৰতিভাক বাধা দি ৰাখিব নোৱাৰে, সি প্ৰাণকুল পৰিবেশ নেওচি প্ৰকাশ পায়ই। তাতে আকৌ শিল্পী আৰু মূৰ্ত্তৰ হেনো জন্ম হয়, সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰি। আমৃত্যু পৰ্যন্ত নুৰজাহানে গীত গাই কোটি কোটি জনতাৰ হৃদয় ভয় কৰাৰ লগতে সেই সংগীতৰ সুবাসে দেশৰ লগতে বিদেশকো বিমোহিত কৰিছে। কিন্তু পাকিস্তান চৰকাৰৰ নিৰ্দেশ ইমানেই কঠোৰ যে, এই গৰাকী মেলডী কুইন নামে খ্যাত শিল্পীয়ে সংগীত পৰিবেশন কৰা দূৰবে কথা, এবাৰ ভাৰতলৈ অহা কাৰণে তেওঁক পাকচৰকাৰে প্ৰদান কৰা সন্মানীয় উপাধি পৰ্যন্ত কাঢ়ি নিছিল। নুৰজাহানৰ পিছতে উল্লেখযোগ্য আনগৰাকী শিল্পীৰ নাম নাহিদ আখটাৰ। নাহিদ আখটাৰ প্ৰধানকৈ সেই দেশৰ ফিল্ম উদ্যোগৰ এগৰাকী অতি ব্যস্ত কণ্ঠ শিল্পী। তুলনাবিহীন তেওঁৰ কণ্ঠৰ মাধুৰ্য। নুৰজাহান বা নাহিদ আখটাৰে কণ্ঠদান কৰা এনে গীত বৰ বিৰল য'ত কণ্ঠ আৰু সুৰৰ যাদুৰ সমাহাৰ হোৱা নাই। মাছুদ বাণা, মেহনাজ, মালা আদি প্ৰত্যেকে একোগৰাকী স্বমহিমাৰে মহিমামণ্ডিত পাক বোলছবিজগতৰ নমস্যা শিল্পী। অসংখ্য গীতৰ মাজত কোনবোৰ গীত বেছি জনপ্ৰিয় বা শ্ৰুতিমধুৰ সেইটো আমাৰ কাৰণে বাছনি কৰাটো স্বাভাৱিকতে জটিল কাৰ্য, কাৰণ পাকিস্তানৰ সংগীত আমাৰ কাৰণে সহজে উপলব্ধ নহয়। এই ক্ষেত্ৰত সহজ উপায় হ'ল মিউজিকেল ভয়েচৰ অধিকাৰী নায়েম আব্বাছ ৰফী, নজাকত আলী আদি শিল্পীসকলৰ গীত সংগ্ৰহ কৰা। এওঁলোকে পাক সংগীতৰ জনপ্ৰিয় গীতসমূহ বীমেক কৰি পৰিবেশন কৰে। প্ৰসঙ্গক্ৰমে এবাৰ মেহদী হাচানে কৈছিল যে, গজল সংগীতৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত অধিক চহকী কাৰণ দেশ বিভক্ত হোৱাৰ আগতে গজলৰ শ্ৰেষ্ঠ পৰিকাঠামোৰ উদ্ৰেক হৈছিল ভাৰতত। পাকিস্তানত গজলৰ স্বকীয় পৰম্পৰা দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পিছৰ। পাকিস্তানৰ গায়কসকলৰ গজল শুনিলে কিন্তু এনে প্ৰভেদ অনুভৱ নহয়। গজলৰ ভাষা প্ৰধানকৈ উৰ্দু। উৰ্দু পাকিস্তানৰ বহুল ব্যৱহৃত ভাষা। আকৌ হিন্দুস্থানত গজল যিদৰে এটি সংগীতৰ জনপ্ৰিয় ধাৰা একেদৰে ভজনো অন্য এটি শক্তিশালী ধাৰা। আমাৰ দেশত জগজিৎ সিং, অনুপ জলোটা আদি গায়কসকলে ভজন-গজল দুয়ো প্ৰকাৰ গীতকে পৰিবেশন কৰে; তাৰ সলনি পাকিস্তানী সংগীতৰ লোকপ্ৰিয় আৰু বহুল প্ৰচলিত সংগীতৰ মূল ধাৰা হ'ল গজল। সততে উৰ্দু-হিন্দী মিশ্ৰিত উচ্চাৰণত অভ্যস্ত পাককণ্ঠ শিল্পীসকলৰ গজল শুনিলে এক সুকীয়া আমেজ পোৱা যায়।

পাকিস্তানৰ দৰে আমাৰ দেশৰ সীমামূৰীয়া নেপালো এখন সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰত অতি চহকী ৰাষ্ট্ৰ। নেপালী ভাষাৰ বিশেষকৈ অসমীয়া ভাষাৰ সৈতে সম্পৰ্ক অতি নিবিড়। অসমীয়া

বিশেষকৈ অসমীয়া ভাষাৰ সৈতে সম্পৰ্ক অতি নিবিড়। অসমীয়া ভাষা আৰু নেপালী ভাষাৰ উৎপত্তিৰ উৎসও একে মাগধী প্ৰাকৃত। নেপালী ভাষাত ব্যৱহৃত বহু শব্দ আৰু বাক্য বিলাস অসমীয়াৰ সৈতে একে। সুদূৰ অতীতৰ পৰাই সেই দেশখনৰ সৈতে আমাৰ ৰাজ্যখনৰ এক সাংস্কৃতিক সংযোগ ৰক্ষিত হৈ আছে। অসমৰ আদি লিখিত সাহিত্য চৰ্যাগীত সমূহো সংৰক্ষিত হৈ আছিল নেপালৰ ৰাজদৰবাৰ গ্ৰন্থালয়ত। আশীৰ দশকত, যি সময়ত এফ. এম. বেডিঅ'ৰ সম্প্ৰচাৰ আৰম্ভ হৈছিল, সেই সময়ত অসমতো বেডিঅ' নেপালৰ পৰা প্ৰচাৰিত এটি হিন্দী বোলছবিৰ গীতৰ অনুৰোধৰ অনুষ্ঠান শ্ৰোতাৰ মাজত বৰ জনপ্ৰিয় আছিল। অনুষ্ঠানটোৰ বৈশিষ্ট্য আছিল প্ৰতিটো হিন্দীগীতৰ পিছতে একোটাকৈ নেপালী গীত, বিশেষকৈ আধুনিক গীত প্ৰচাৰ হৈছিল। যিকোনো শ্ৰোতাক নিজৰ যাদুকৰী কণ্ঠৰে মন্ত্ৰমুগ্ধ কৰিব পৰা শিল্পী এগৰাকী আছিল নাৰায়ণ গোপাল। হিন্দী বোলছবিৰ পাৰ্শ্বগায়ক মুকেশৰ কণ্ঠস্বৰৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা এই নেপালী শিল্পী গৰাকীৰ নেপালত জনপ্ৰিয়তা সৰ্বাতোকৈ উৰ্ধত। গীতি যাত্ৰা, শ্ৰদ্ধাঞ্জলি, গীতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি, স্বৰ্ণিম-সন্ধ্যা, ব্লু ৰুটচ্ আদি অসংখ্য কেছেটত তেওঁৰ গীতসমূহ বাণীবদ্ধ হৈ আছে। এবাৰ নেপাল ভ্ৰমণ কালত নেপালৰ শিল্পনগৰী ভক্ত পুৰৰ এখন কিতাপৰ দোকানত নাৰায়ণ গোপাল সম্পৰ্কীয় কিবা গ্ৰন্থ পোৱা যায় নেকি বিচাৰ কৰাত, বয়জ্যেষ্ঠ দোকানীজনে তেনে কিতাপ নাই বুলি ক'লে আৰু কলে যে, নাৰায়ণ গোপাল তেনে কোনো ডাঙৰ মানুহ নহয়। কিন্তু ইতিমধ্যে নাৰায়ণ গোপালৰ প্ৰায় সমগ্ৰ গীতৰ কেছেট সংগ্ৰহ কৰি শিল্পীগৰাকীৰ গুণমুগ্ধ হৈ পৰা মই এই মন্তব্যত মুঠেই সন্তুষ্ট হ'ব পৰা নাছিলো। দাৰ্জিলিঙৰ এজন কেছেট ব্যৱসায়ীৰ পৰা নাৰায়ণ গোপালৰ পথদূৰ্ঘটনাত কেনেদৰে অকাল বিয়োগ হৈছিল জানিব বিচাৰিছিলো। তেওঁৰ পৰাই জানিব পাৰিছিলোঁ নেপালৰ 'সংগীত সম্ৰাট' ৰূপে খ্যাত এই শিল্পী গৰাকীয়ে সুৰাসক্ত অৱস্থাত মটৰ চাইকেল চলাই দুৰ্ঘটনাত পতিত হৈ মৃত্যুক সাৱতি লয়। কেছেট বিক্ৰেতাজনেই কৈছিল যে নাৰায়ণ গোপাল এনে এগৰাকী শিল্পী যাক মহম্মদ ৰফী, মুকেশ, লতা মঙ্গেশকাৰ আদি শিল্পীসকলৰ সৈতেহে তুলনা কৰিব পাৰি। বেডিঅ' নেপালে নাৰায়ণ গোপালৰ মৃত্যু বাৰ্ষিকিত প্ৰতি বছৰে এটি কথিকা প্ৰচাৰ কৰে। কথিকাটো এটি পুৰুষ কণ্ঠই ইমান দৰদ ভৰা কণ্ঠৰে পাঠ কৰে যে, ই যিকোনো সহৃদয় শ্ৰোতাৰ হৃদয় বেদনাৰে সিক্ত কৰি তোলে। অপমৃত্যুৰে নাৰায়ণ গোপালক আঁতৰাই নিলেও তেওঁৰ কালজয়ী গীতসমূহে শ্ৰোতাৰ অন্তৰত অফুৰন্ত আনন্দ যোগাই

থাকিব। আন এগৰাকী শিল্পী গোপালয়জ্ঞৰ সংগীত প্ৰতিভাও নাৰায়ণ গোপালৰ সমকক্ষ। দুয়োগৰাকী শিল্পী গায়ক হোৱাৰ উপৰিও একোগৰাকী প্ৰসিদ্ধ সুৰকাৰো।

চিকিম আৰু দাৰ্জিলিং নেপালী অধুষিত দুখন মনোৰম পৰ্যটনস্থলী। সাংস্কৃতিক দিশত এই দুই অঞ্চলৰ সৈতে নেপালৰ যথেষ্ট সাদৃশ্য আছে। বিশেষকৈ সংগীতৰ ক্ষেত্ৰত। নেপালত প্ৰস্তুত কৰা সকলো ধৰণৰ গীতৰ কেছেট বা চি. ডি. ইয়াত পোৱা যায়। অৱশ্যে তুলনামূলকভাৱে দামটো অধিক। আমোদজনক কথা যে, বিক্ৰেতাসকলক নাৰায়ণ গোপাল, গোপালয়জ্ঞ, ৰবীন শৰ্মা, কুমাৰ কাঞ্চন, ভক্তৰাজ আচাৰ্য, অৰুণা লামা, সুকমীত গুৰং, কুস্তী মুক্তান আদি গায়ক-গায়িকাসকলৰ গীতৰ কেছেট বিচাৰিলে তেওঁলোকৰ চকুত এক প্ৰকাৰ কৌতূহলপূৰ্ণ চাৱনি ফুটি উঠে। পোখৰাত এজন ডেকা ব্যৱসায়ীয়ে প্ৰশ্ন কৰিছিল 'নেপালী গীতযে শুনে, ভাষাটো বুজি পায় নে?' উত্তৰ আছিল নাপাওঁ, তথাপি গীতটোৰ মোটামুটি মূলভাৱটো বুজি পাওঁ। আকৌ কৈছিল নেপালী ভাষাটো শিকি ল'বলৈ, তেতিয়া হ'লে নেপালী গীতৰ প্ৰকৃত মাধুৰ্য উপভোগ কৰিব পাৰি। কথাটো সঁচা। দৰাচলতে সংগীত সদায়ে সুৰ নিৰ্ভৰশীল। সংগীতৰ পৰিভাষা শ্ৰোতাৰ বাবে কেতিয়াও প্ৰতিবন্ধক নহয়। পৃথিৱীৰ সকলো সংগীত সা, ৰে, গা, মা, পা, ধা, নি এই সপ্ত স্বৰতে আৱদ্ধ হৈ থাকে। বহুতো বিক্ৰেতাৰ নেপালৰ সংগীত জগতৰ ৰথী-মহাৰথীসকলৰ সম্পৰ্কত স্পষ্ট ধাৰণা নাই যেন লাগে। দাৰ্জিলিঙৰ এখন দোকানত ভক্তৰাজ আচাৰ্যৰ আধুনিক গীতৰ কেছেট আছে নেকি বিচাৰত তেওঁ ক'লে যে, ভক্তৰাজ আচাৰ্য ভজন গায়ক হৈ, আধুনিক গীততো নাগায়। 'সমৰ্পণ' নামৰ দুটা খণ্ডত প্ৰকাশ পোৱা ভক্তৰাজ আচাৰ্যৰ ভজন কেইটা শুনিছো, তাৰ তুলনাত বেডিঅ' নেপালৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত তেওঁৰ আধুনিক গীতবোৰৰ সাংগীতিক বৈশিষ্ট্য অতি উচ্চ মানৰ। শিল্পীজনাৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁৰ পুত্ৰদ্বয় সত্যজিৎ আচাৰ্য আৰু স্বৰূপৰাজ আচাৰ্যই দেউতাকৰ গীতবোৰৰ কেইটিমান জনপ্ৰিয় গীতলৈ 'মুটগলিৰ' নামৰ শ্ৰব্য কেছেট এটা প্ৰকাশ কৰিছে। কিন্তু ভক্তৰাজ আচাৰ্যৰ যি আচাৰ্যজনক শ্ৰুতিমধুৰ কণ্ঠস্বৰ আৰু গায়ন শৈলী তাৰ অভাৱ নেপালী সংগীত জগতত কোনেদিনে পূৰণ নহ'ব।

নেপালী বোলছবি উদ্যোগৰ গায়কসকলৰ ভিতৰত নাৰায়ণ গোপালৰ পিছতে নাম ল'ব পৰা ব্যক্ত শিল্পীজন হ'ল প্ৰকাশ শ্ৰেষ্ঠ। অতি শ্ৰুতিমধুৰ কণ্ঠ, সম্পূৰ্ণ নিজা ষ্টাইলত গীত

পৰিবেশন কৰে। 'প্ৰকাশ শ্ৰেষ্ঠ কা গীত হৰু', প্ৰকাশ শ্ৰেষ্ঠ কা আধুনিক গীত হৰু' আদি অনেক আধুনিক গীত আৰু বোলছবিৰ গীতৰ কেছেট নেপালৰ উপৰিও চিকিম আৰু দাৰ্জিলিঙত পোৱা যায়। উদ্দিও নাৰায়ণ ভাৰতীয় হিন্দী বোলছবিৰ অতি বাস্তৱ কণ্ঠশিল্পী যদিও তেওঁ নেপালৰ হে নাগদিক। প্ৰকৃত নামটো উদ্দিও নাৰায়ণ কা। উদ্দিও নাৰায়ণে যিবোৰ নেপালী গীত গাইছে, সেই গীতবোৰৰ সুকীয়া সমাদৰ নেপালী সমাজত সদায়ে থাকিব। বেভিঅ' নেপাল যোগে সেইগীতবোৰ শ্ৰোতাৰ অনুৰোধ ক্ৰমে প্ৰচাৰ কৰে। মহিলা শিল্পীসকলৰ ভিতৰত তাৰা দেৱী, দীপ কা, লোচন ভট্টাৰায়ৰ উপৰিও লতা মন্দেশকাৰ, উষা মন্দেশকাৰ, আশা ভোচলে, কবিতা কৃষ্ণমূৰ্তি, সাধনা স্বৰগম আদিয়ে বহুতো নেপালী গীতত কণ্ঠদান কৰিছে, যিবোৰ অতিশয় জনপ্ৰিয় গীত। 'ম' আৰু 'সম্ৰূপ' গোলাম আলীয়ে গোৱা দুটা সুমধুৰ কেছেট। ডেনিডেনজাঙ্গাৰ কণ্ঠৰ দুটামান আধুনিক গীতো জনসাধাৰণৰ মাজত অতি লোকপ্ৰিয়। 'মিউজিক নেপাল' আমাৰ দেশৰ এইচ, এম, ভিৰ দৰে প্ৰসিদ্ধ ৰেকৰ্ড প্ৰস্তুতকাৰী অনুষ্ঠান। তাল, সুৰ-তাল, সমঝানা আদি বহুকেইটা কোম্পানীয়ে গীত বাণীবদ্ধ কৰি প্ৰচাৰ কৰে।

নৱ প্ৰজন্মৰ শিল্পীসকলৰ ভিতৰত সাফলাৰ শিখৰ আৰোহণ কৰা, সৰ্বত্ৰ উচ্চাৰিত নামটো হ'ল ৰামকৃষ্ণ ঢাকাল। ৰামকৃষ্ণ ঢাকাল নেপালী সংগীত ইতিহাসৰ এক বিস্ময়কৰ প্ৰতিভা। প্ৰকৃতিয়ে যেন সংগীত পৰিবেশন কৰিবলৈহে ৰামকৃষ্ণ ঢাকালৰ কণ্ঠত ইমান দৰদ ঢালি দিছে। তুলনাহীন কণ্ঠস্বৰৰ অধিকাৰী এই গায়কজনে যি গীত গায় সিয়ে যেন প্ৰাণ পায় উঠে অৱলীলাক্ৰমে। মাথোন দহবছৰ বয়সতে কাঠমাণ্ডুৰ 'বয়েল নেপাল একাডেমী' হ'লত গীত গাই শ্ৰোতাৰ অন্তৰ জয় কৰা এই যুৱ শিল্পীজনাৰ নেপালত আকাশচুম্বী জনপ্ৰিয়তা। আশা, আৰোহ, অবৰোহ, আগ্ৰহ, আশীষ আদি হ'ল 'ব'ষ্টন কলেজ লণ্ডন'ৰ পৰা সন্মানীয় ডিগ্ৰী প্ৰাপ্ত প্ৰচণ্ড প্ৰতিভাধৰ শিল্পীজনাৰ কেইটামান জনপ্ৰিয় কেছেট। য়ম বৰাল নৱ প্ৰজন্মৰ আন এগৰাকী প্ৰতিভাৱান শিল্পী। ৰামকৃষ্ণ ঢাকালৰ মুখাবয়বৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা য়ম বৰালৰ 'মন' নামৰ কেছেটো কাঠমাণ্ডুৰ দোকান এখনৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰিছিলো— ৰামকৃষ্ণ ঢাকালৰ গীত বুলি ভাবিহে। গীত কেইটা বজাবলৈ লৈহে গম পালো সেয়া ৰামকৃষ্ণ

নহয় য়ম বৰাল নামৰ শিল্পীজনাহে। তেওঁৰ ধ্বন, মায়া, ভিন্নতা আদি আটাইবোৰ গীতৰ এলবামত শ্ৰোতাৰ মাজত জনপ্ৰিয় হৈছে। অচিন্তা-অজানা বিশেষকৈ পাক আৰু নেপালী কণ্ঠশিল্পীৰ মেলডিয়াচ গীতবোৰৰ অকস্মাৎ প্ৰাপ্তি আৰু শ্ৰুতিয়ে যি এক অনিৰ্বচনীয়া আনন্দ হিয়াত প্ৰদান কৰে সেই কথা প্ৰকাশ কৰিলে যিমানো কোৱা হয়, সি সিমানেই যেন কম হয়।

অকল ঈশ্বৰ প্ৰদত্ত কণ্ঠ এটা থাকিলেই নহয়, লগতে যে প্ৰয়োজন সেই কণ্ঠৰ নিবলস স্বৰগম সাধনা, এই কথাটো প্ৰমাণ কৰি দেখুৱাব পাৰিছে নেপালৰ আন দুজন উদীয়মান শিল্পী কৰ্ণ দাস আৰু স্বৰূপৰাজ আচাৰ্যই। কৰ্ণ দাসে 'শীখৰ' নামৰ কেছেটটোত যি কেইটা গীত গাইছে আৰু স্বৰূপৰাজ আচাৰ্যই 'মুটু গালিৰ'ৰত যে কেইটা গীতত কণ্ঠদান কৰিছে, সেই গীতকেইটা শুনি ধাৰণাই নহয় কৰ্ণ দাসে 'পুৰাণো ডুঙ্গা' আৰু স্বৰূপৰাজ আচাৰ্যই 'ফ্ৰেচ' নামৰ চি. ডি খনত ইমান উচ্চমানৰ কণ্ঠ প্ৰয়োগ কৰি গীত গোৱা বুলি। প্ৰকৃততে স্বৰূপৰাজ আচাৰ্য যে পিতৃ ভক্তৰাজ আচাৰ্যৰ উপযুক্ত উত্তৰাধিকাৰী সেই কথা পৰৱৰ্তী গীতৰ এলবামত কণ্ঠদান কৰি তেওঁ প্ৰতিপন্ন কৰিব পাৰিছে। মাজে সময়ে ভাবো কেতিয়াবা অ'ত-ত'ত ফুৰিবলৈ যাওঁতে বিশেষকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সৈতে শিক্ষামূলক ভ্ৰমণলৈ যাওঁতে আকস্মিকভাৱে সংগ্ৰহ কৰা এয়া বহুজন কণ্ঠ শিল্পীৰ মাজৰে কেইগৰাকীমান শিল্পীৰহে গীত-মাত। এনে আৰু কত সুৰৰ বন্যাৰে বিধৌত কৰিব পৰা গীত-মাত আমাৰ অলক্ষিত স্বমহিমা ঘোষণা কৰি আছে।

আমাৰ দেশৰ সীমাতে লাগি থকা নেপাল আৰু পাকিস্তান দুখন বিদেশী ৰাষ্ট্ৰ, কিন্তু দুয়োখন ৰাষ্ট্ৰৰে বিশেষকৈ সংগীতৰ ক্ষেত্ৰত মিল আছে যথেষ্ট। আন্তৰ্জাতিক বাধ্য বাধকতাৰ বাবেই এই দুয়োখন ৰাষ্ট্ৰৰ সুমধুৰ সংগীত শ্ৰৱণৰ পৰা আমি বঞ্চিত। ভাৰতীয় সংগীতৰ খ্যাতি বিশ্বজোৰা। তথাপি অতিসম্প্ৰতি ভাৰতীয় সংগীতৰ ঐতিহ্য যেন পাশ্চাত্য সংগীতৰ আগ্ৰাসী ভূমিকাত অতিকৈ আক্ৰান্ত। যিসকল শ্ৰোতা আজিৰ পশ্চিমীয়া সুৰাশ্ৰয়ী সংগীতত অনভ্যস্ত সেইসকল শ্ৰোতাই নেপাল আৰু পাকিস্তানৰ মেল'ডিয়াচ সংগীত শুনি বিমল আনন্দ লাভ কৰিব পাৰে। ❀ ❀ ❀

"জীৱনৰ প্ৰতিটো মনুওৰে একোটা মহৎ উদ্দেশ্য আছে। এই চৰম উদ্দেশ্য সাধনৰ অৰ্থ কৰা কঠোৰ প্ৰচেষ্টাত জীৱনৰ অৰ্থও লুকাই আছে।"